

Kulturell identitet och arbetsmarknaden

Rapport till Integrationsverket 2007

Lena Nekby
Magnus Rödin*

INTEGRATIONSVERKET

---

* Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet och Stockholms universitets Linnécentrum för integrations studier (SULCIS). E-postadresser: lena.nekby@ne.su.se och magnus.rodin@ne.su.se. Författarna tackar Mahmood Arai, Adéle Ennab, Peter Skogman Thoursie, Johnny Zetterberg samt seminariedeltagare på Integrationskonferensen i Kalmar (2006), Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet och Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet för värdefulla synpunkter.

Kulturell identitet och arbetsmarknaden
Integrationsverkets stencilserie 2007:07

© Integrationsverket 2007

ISSN 1651-5676

Integrationsverket
Box 633
601 14 Norrköping
www.Integrationsverket.se

Grafisk produktion och tryck: Elanders AB 2007

Innehållsförteckning

Förord.....	5
1. Inledning.....	7
2. Litteraturoversikt och teoretisk bakgrund.....	10
3. Databeskrivning.....	16
3.1 Hur mäts identitet?	18
3.2 Metod och variabelbeskrivning	21
3.3 Deskriptiv statistik.....	25
4.1 Vad bestämmer identitet?.....	27
4.2 Kulturell identitet och sysselsättning.....	34
4.3 Kulturell identitet och inkomst.....	38
5. Slutsatser	40
Referenser.....	41
Appendix	45

Förord

Integrationsverket har i uppdrag av regeringen att följa tillståndet och utvärdera utvecklingen inom olika samhällssektorer ur ett integrationspolitiskt perspektiv. Detta uppdrag har senast dokumenterats i publikationen Rapport Integration 2005 som analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden, inom utbildningsväsendet, barn och ungdomars uppväxtvillkor, folkhälsan och utvecklingen av det segregerade boendet. Därutöver publiceras också regelbundet en uppdatering av de statistiska uppgifterna i Rapport Integration i form av en statistisk rapport. *Statistikrapport 2007* är en sådan rapport som anknyter till den senaste Rapport Integration och presenterar de senast tillgängliga statistikuppgifterna i form av tabeller och diagram. För möjliga tolkningar och förklaringar av vad som kan förklara dessa siffror hänvisas läsaren till Rapport Integration 2005.

I syfte att initiera nya problemställningar av möjlig relevans för det integrationspolitiska området har ett antal forskare fått i uppdrag av Integrationsverket att bidra med underlag som här publiceras som expertbilagor. Samtliga forskare ansvarar själva för innehållet i sina bidrag och Integrationsverket tar inte ställning till innehållet.

I föreliggande studie av Lena Nekby och Magnus Rödin ges en översikt av nationalekonomiska studier som analyserar kulturell identitet i termer av hur en individ med utländsk bakgrund förhåller sig till sin ursprungskultur och den »nya« kulturen i majoritetssamhället. Fyra identiteter definieras – assimilation, integration, separation och marginalisering – och översikten sammanfattar den kunskap som finns om dessa identiteter när det gäller kopplingen till psykosocialt välbefinnande, utbildning och arbetsmarknadsutfall. I översikten presenteras också en empirisk undersökning om sambandet mellan kulturell identitet och arbetsmarknadsutfall i Sverige. Undersökningen bygger på uppgifter från 1995 års Elevuppföljning som har matchats med registerdata.

Norrköping, april 2007

Abdullahi Aress
Avdelningschef

1. Inledning

Individer med utländsk bakgrund lever ofta i ett förhållande till åtminstone två kulturer, dels deras etniska bakgrundskultur (minoritetskulturen), dels majoritetskulturen i det land de bor i. Begreppet kulturell identitet kan något förenklat sägas uttrycka detta förhållande som en kombination av graden av samhörighet med den etniska bakgrundskulturen (minoritetsidentitet) respektive majoritetskulturen (majoritetsidentitet).

Minoritetsidentitet och majoritetsidentitet har under de senaste åren ägnats mer tid och utrymme i samhällsdebatten såväl som i den ekonomiska forskningen. En orsak till detta är det alltmer debatterade utanförskapet hos individer med utländsk bakgrund. Utanförskapet är i sig delvis ett resultat av de stora segregerade bostadsområden som finns i merparten av Västeuropas stora städer och som befolkas av individer med svag anknytning till arbetsmarknaden och majoritetssamhället i stort. Många av individerna i dessa områden har själva invandrat till landet eller har föräldrar eller morföräldrar som gjort så. Ett flertal händelser under de senaste fem åren, såsom attacken mot World Trade Center 2001, tågattentaten i Madrid 2004, mordet på den holländske filmaren och provokatören Theo van Gogh samma år, attentaten i Londons tunnelbana 2005 och upploppen i Paris under november 2005 har ytterligare intensifierat debatten om kulturell identitet, särskilt vad gäller bristen på identifikation med majoritetssamhället. I Sverige har bland annat farhågor uttryckts över att muslimska fundamentalister vinner mark i förortererna.¹

I merparten av den ekonomiska forskningen kring majoritets- och minoritetsidentitet används tankegångar som har sitt ursprung i hypotesen om s.k. oppositionella identiteter. Enligt denna hypotes finns ett inbyggt motsatsförhållande mellan minoritets- och majoritetsidentitet med antagandet att en individ som närmar sig majoritetskulturen på samma gång distanserar sig från bakgrundskulturen och vice versa. En individ med utländsk bakgrund som bor i Sverige måste enligt ett sådant endimensionellt synsätt välja mellan att identifiera sig med den svenska kulturen eller sin bakgrundskultur.

Under de senaste decennierna har det i psykologisk forskning vuxit fram en konsensus om att individer med utländsk bakgrund samtidigt kan identifiera sig med både majoritetskulturen och bakgrundskulturen. Istället för det endimensionella synsättet om oppositionella identiteter förespråkas en tvådimensionell ansats för kulturell anpassning som tillåter att individen identifierar sig med sin bakgrundskultur och majoritetskulturen på samma gång.

Huruvida identitet studeras utifrån ett endimensionellt eller ett tvådimensionellt synsätt kan ha stor betydelse i studier som undersöker sambandet mellan majoritets/minoritets identitet och olika arbetsmarknadsutfall. I studier som använder ett endimensionellt synsätt utvärderas effekten av en stark minoritetsidentitet alltid i kombination med en svag majoritetsidentitet vilket har resulterat i att en stark minoritetsidentitet ofta förknippas med lägre sysselsättning och inkomster. I studier som istället använder det tvådimensionella synsättet kan effekten av en stark minoritets identitet både

---

¹ Efter Uppdrag gransknings reportage om Broderskapets, en sidoorganisation till Socialdemokraterna, koppling till muslimska fundamentalister, har denna typ av oro uttryckts av bl.a. Nalin Pekgul.

studeras i kombination med en svag såväl som stark majoritetsidentitet. Detta öppnar upp för en mer nyanserad analys av vad som verkligen är viktigt för att lyckas på arbetsmarknaden. Exempelvis behöver en stark minoritetsidentitet inte nödvändigtvis ha någon negativ koppling till situationen på arbetsmarknaden givet att den kombineras med en stark identifikation med majoritetskulturen. Ett sådant resultat stöds av resultat från psykologisk forskning som visar att de invandrare som identifierar sig med både majoritetskulturen och sin bakgrundskultur är de som mår bäst, har högst självförtroende och som anpassar sig bäst i den nya miljön (Berry & Sam, 1997; Phinney et al., 2001; Virta & Westin, 1999).

Syftet med denna rapport är att med hjälp av statistiska metoder beskriva den kulturella identiteten hos individer med utländsk bakgrund samt undersöka hur olika former av denna identitet hänger samman med utfall på arbetsmarknaden. Den första delen av studien undersöker vilka faktorer som är förknippade med en stark identifikation med bakgrundskulturen respektive den svenska majoritetskulturen. Dessutom undersöks om det råder ett negativt linjärt förhållande mellan minoritetsidentitet och svensk identitet såsom det förutsägs av hypotesen om oppositionella identiteter eller om förhållandet är mer komplext och bättre kan förstås i en mer flexibel tvådimensionell modell. I studiens andra del undersöks hur olika kombinationer av minoritetsidentitet respektive svensk identitet, utifrån ett tvådimensionellt tänkande, påverkar sannolikheten att vara sysselsatt och arbetsinkomst.

De empiriska skattningarna bygger på uppgifter från den kohort individer med utländsk bakgrund som gick ut högstadiet i Sverige 1988.² Individerna i denna kohort ingick i flera enkätundersökningar (Elevuppföljningar) med syfte att beskriva ungdomarnas verksamhet efter grundskolan. I den sista av dessa undersökningar från 1995, vilken denna studie bygger på, deltog samtliga studenter med utländsk bakgrund och en rad frågor angående identitet, modersmål, deltagande i aktiviteter där modersmålet används etc. ställdes särskilt till dessa ungdomar. Data från enkätundersökning har sedan matchats med registerdata för sysselsättning, inkomster, utbildning m.m. för åren 1995–2002.

Detta är den första svenska studien som undersöker »identitet« i termer av etnisk bakgrundskultur och majoritetskultur och relaterar dessa identitetsbegrepp till framtida arbetsmarknadsutfall. En möjlig orsak till frånvaron av studier på detta område är svårigheten i att få tag i data om hur individer med utländsk bakgrund identifierar sig med dels sin etniska bakgrundskultur, dels med den svenska majoritetskulturen. Mot bakgrund av att den empiriska analysen bygger på en kohort individer som antingen är födda i Sverige eller har invandrat vid en tidig ålder och följaktligen har lång vistelsetid och huvuddelen av sin utbildning från Sverige kan man inte med säkerhet generalisera slutsatserna från denna undersökning till dagens population av individer med utländsk bakgrund. Resultaten kan t.ex. vara mindre relevanta för utrikes födda med kort vistelsetid samt för de med bakgrund i regioner som inte är representerade i denna studie.

Resultaten från de empiriska skattningarna visar inget tydligt motsatsförhållande mellan identifikationen med bakgrundskulturen och majoritetskulturen. Istället finner vi ett mer oberoende samband som är i linje med den tvådimensionella identitetsmodellen. Vidare framgår att faktorer som

² Med utländsk bakgrund menas i denna studie både utrikes födda med utrikes födda föräldrar och infödda med utrikes födda föräldrar.

till exempel förknippas med en stark majoritetsidentitet inte nödvändigtvis förknippas med vare sig en stark eller svag minoritetsidentitet. Vad gäller sysselsättning finner vi endast små skillnader mellan de assimilerade och de integrerade, två grupper vilka delar en stark samhörighet med den svenska kulturen men olika grad av samhörighet med bakgrundskulturen. Däremot är den separerade identiteten, vilken innebär en stark samhörighet med bakgrundskulturen men en svag koppling till den svenska kulturen, förknippad med en mindre chans till sysselsättning jämfört med den assimilerade identiteten.

Slutsatsen blir därför att det är en stark identifikation med den svenska kulturen som är viktig för att lyckas på arbetsmarknaden och att, givet detta, så är graden av identifikation med bakgrundskulturen mindre viktig.

2. Litteraturoversikt och teoretisk bakgrund

Individer med invandrarbakgrund tvingas ofta förhålla sig till åtminstone två kulturer, dels deras bakgrundskultur (minoritetskulturen, etniska kulturen), dels kulturen i landet de lever i (majoritetskulturen). Begreppet acculturation (kulturell anpassning) beskriver den förändring och anpassning av beteenden, normer, preferenser m.m. som följer när individer/grupper från olika kulturella kontexter kommer i direkt kontakt med varandra. Den kulturella anpassningen antas påverka samtliga inblandade parter men anpassningen kan rimligtvis antas vara större i vissa grupper. I kontakten mellan en majoritetsbefolkning och invandrade minoritetsgrupper sker sannolikt en större kulturell anpassning i de invandrade minoritetsgrupperna än i den inhemska majoritetsgruppen.³

Ursprungligen antogs att den kulturella anpassningen var endimensionell. I den endimensionella ansatsen finns ett inbyggt motsatsförhållande mellan att identifiera sig med minoritetskulturen respektive majoritetskulturen, med följderna att en individ som närmar sig majoritetskulturen samtidigt distanserar sig från minoritetskulturen och vice versa. En individ med utländsk bakgrund i Sverige står enligt detta tankesätt inför valet att identifiera sig med den svenska kulturen eller sin ursprungskultur. Tanken om att den kulturella anpassningen är endimensionell har en nära koppling till hypotesen om oppositionella identiteter som myntades av Fordham & Ogbu (1986). Ett resultat av deras observationer från en innerstadsskola i Washington DC visade att svarta studenter som ägnade för mycket tid åt sina studier anklagades för att försöka efterlikna de vita studenterna (»acting white«) i för stor utsträckning och tappade därmed i popularitet hos sina vänner. Enligt Fordham & Ogbu kan orsaken till detta beteende härledas till den djupgående institutionella diskrimineringen av svarta i det amerikanska samhället. Detta har i sin tur minskat avkastningen på utbildning för svarta och gjort utbildning till något för den vita delen av befolkningen. Implikationerna av denna hypotes är att normer hos minoritetsgruppen (som dock beror av normer hos majoritetsbefolkningen) tvingar dess studenter att välja sida. Antingen struntar de i sitt skolarbete för att vinna acceptans hos den egna gruppen eller så prioriterar de skolarbetet med följderna att de förlorar kompisarnas stöd. Identifikation med den svarta kulturen blir ett direkt avståndstagande från den vita kulturen och vice versa. Ett flertal ekonomiska studier har analyserat detta beteende, bland annat Austen-Smith and Fryer (2005).⁴ En risk med den ansats som används i dessa studier är att en stark minoritetsidentitet per definition förknippas med en svag majoritetsidentitet. Detta kan få till följd att det som tros vara en effekt av en stark minoritetsidentitet likväl kan vara effekten av en svag majoritetsidentitet. Om identitetsformationen hos individer med

³ Lazear (1999) modellerar denna process och visar att individer i minoritetsgruppen har högre incitament att ta till sig majoritetskulturen för att på så sätt öka antalet potentiella transaktionspartners.

⁴ Se också Cook and Ludwig (1997), Ferguson (2001), Fryer (2004), Fryer & Torelli (2005), Patacchini & Zenou (2006) För fler studier om »racial identity«, se exempelvis Bodenhorn och Ruebeck (2003), Darity, Mason och Stewart (2004) och Mason (2004a).

utländsk bakgrund i själva verket är mer komplex än vad som beskrivs av den endimensionella modellen kan dessa studier ge missvisande resultat vad gäller effekten av en stark minoritetsidentitet.⁵

Den ökade medvetenheten om att individer med utländsk bakgrund samtidigt kan identifiera sig med majoritets- och minoritetskulturen, har fått flertalet psykologiska forskare att förespråka en tvådimensionell modell för kulturell anpassning⁶. Berry (1997) har utvecklat en tvådimensionell struktur för kulturell anpassning där identifikationen med majoritetskulturen respektive minoritetskulturen behandlas som separata begrepp. Detta ger en mer flexibel identitetsmodell där individer till exempel ges möjligheten att samtidigt identifiera sig med både majoritetskulturen och bakgrundskulturen. I denna struktur identifierade Berry fyra kulturella identiteter:

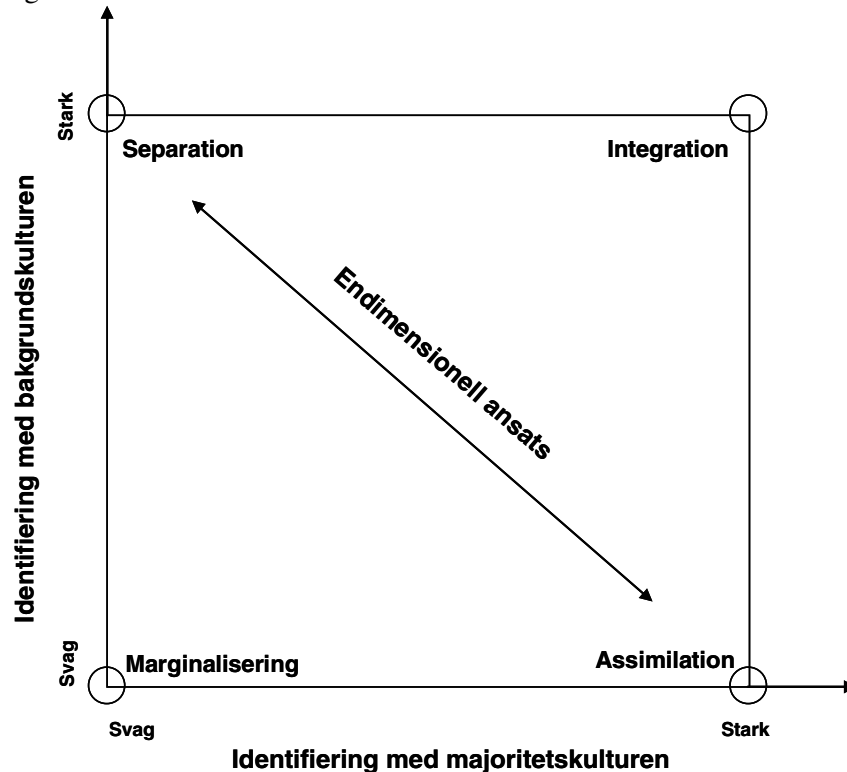
- *assimilation* som innebär en stark samhörighet med majoritetskulturen men en svag samhörighet med ursprungskulturen
- *integration* som innebär en stark förankring i både ursprungs- och majoritetskulturen
- *separation* som innebär en svag samhörighet med majoritetskulturen men en stark förankring i ursprungskulturen
- *marginalisering* som innebär en svag samhörighet med både majoritets- och ursprungskulturen.

Figur 1 åskådliggör den tvådimensionella identitetsstrukturen och visar relationen mellan de fyra identitetskategorierna och graden av identifikation med majoritetssamhället respektive minoritetssamhället. I figuren visas också att den tvådimensionella modellen inte utesluter förekomsten av s.k. oppositionella identiteter. Två av de fyra identitetskategorierna i den tvådimensionella modellen, *assimilation* och *separation*, är de två möjliga utfallen enligt hypotesen om oppositionella identiteter (precis som i den endimensionella modellen).

⁵ Denna problematik diskuteras mer utförligt längre fram i studien.

⁶ Se Berry (1980), (1984), (1997), (2005); Phinney (1990); Phinney et al. (2001), Ryder et al. (2000), Sanchez and Fernandez, (1993).

Figur 1: Tvådimensionell struktur för kulturell identitet

Dessa fyra identitetskategorier har visat sig ha olika implikationer för individens välbefinnande samt även för hur väl individen anpassar sig i det nya landet. Empiriska studier har för ett flertal länder visat att den integrerade identiteten är positivt förknippad med psykiskt välbefinnande och social anpassning medan det motsatta har funnits för den marginaliserade identiteten (Berry & Sam, 1997; Phinney et al, 2001). Virta och Westin (1999) har undersökt dessa samband för ungdomar med invandrabakgrund i Sverige. Resultaten visar, som i ovan nämnda studier, att kulturell tillhörighet, vare sig det är identifikation med minoritetskulturen eller med den svenska kulturen, ökar det psykiska välbefinnandet och underlättar den sociala anpassningen. Dock skiljer sig resultaten åt beroende på nationell bakgrund. Den integrerade identiteten associerades med positiva utfall för invandrare med finländsk, turkisk, kurdisk och latinamerikansk bakgrund medan den assimilerade identiteten (finländsk, turkisk, kurdisk och vietnamesisk bakgrund) och den marginaliserade identiteten (finländsk och turkisk bakgrund) associeras med negativa utfall.⁷

Ekonomisk forskning har under den senaste tioårsperioden börjat uppmärksamma identitetsbegreppet och dess koppling till ekonomiska utfall i såväl teoretiska modeller som i empiriska analyser.⁸ Akerlof och Kranton (2000) konstruerar en modell där identitetsbegreppet genom att inkluderas i nyttofunktionen tillåts ha en direkt inverkan på individens ekonomiska be-

⁷ Varken socioekonomisk status eller invandrarstatus (första eller andra generationen) befanns vara relevanta för de två beroende variablerna.

⁸ Se Akerlof, (1997), Akerlof & Kranton (2000), Bodenhorn & Ruebeck (2003), Constant et al. (2006), Darity et al. (2004), Mason (2004), Patacchini & Zenou (2006), Pendakur & Pendakur (2005), Rumbaut (1994), Zimmerman et al. (2006).

teende. I modellen får individen nytta av hur väl hon passar in i de uppförandekoder som gäller för den grupp av individer hon identifierar sig med, in-gruppen, men också av hur väl de personer hon möter agerar efter de koder som gäller för deras respektive in-grupper. Akerlof och Krantons modell inkluderar därmed tanken om oppositionella identiteter. Individer i minoritetsgruppen identifierar sig med den egna kulturen och tar avstånd från majoritetskulturen (eller vice versa) för att följa normerna hos sin valda in-grupp.

Ekonomisk forskning som behandlar identiteten hos individer med invandrarbakgrund kan delas in i två olika ansatser, den första undersöker vad som påverkar själva identitetsutvecklingen medan den andra undersöker kopplingen mellan identitet och ekonomiska utfall.

I en empirisk studie enligt den första ansatsen som bygger på data från Storbritannien finner Bisin et al (2006) att graden av minoritetsidentitet främst avgörs av språk som talas i hemmet och med vänner, boendeförhållanden, familjetyp och om individen utsatts för rasistiska trakasserier. De finner också att graden av identifikation med bakgrundskulturen, allt annat lika, är högre i mer etniskt blandade bostadsområden jämfört med mer segregerade⁹. Zimmerman et al (2006) undersöker graden av minoritetsidentitet och tysk identitet hos utrikes födda i Tyskland och finner att utbildning som har skaffats före invandringstillfället har en negativ inverkan på identifikationen med tysk kultur medan utbildning tagen efter invandringstillfället inte har någon betydelse. I en liknande studie undersöker Constant et al (2006) identitetsformationen hos utrikes födda i Tyskland men använder ett tvådimensionellt mått på kulturell identitet.¹⁰ Resultaten visar att ålder vid invandringstillfället har betydelse. Yngre invandrare känner en starkare samhörighet med den tyska kulturen genom att de i högre grad uppvisar en integrerad eller assimilerad identitet jämfört med äldre invandrare. Samtidigt visas, i likhet med Zimmerman et al, att individer som skaffat högre utbildning före invandringstillfället snarare har en integrerad än en assimilerad identitet. Utbildning från före invandringstillfället verkar därmed vara förknippad med en vilja att bevara kopplingen till ursprungskulturen. Slutligen framgår att sannolikheten att tillhöra en viss identitetskategori är beroende av nationell bakgrund, till exempel har turkiska invandrare den svagaste kopplingen till den tyska kulturen medan spanska invandrare har den starkaste.

Huruvida kulturell identitet analyseras med hjälp av en endimensionell eller en tvådimensionell modell kan ha stor betydelse för vilka samband som hittas mellan identitet och arbetsmarknadsutfall. Används den endimensionella ansatsen analyseras effekten av en stark minoritetsidentitet alltid i kombination med en svag majoritetsidentitet. Studier baserade på det endimensionella tänkandet visar ofta att en stark majoritetsidentitet är associerad med goda chanser till sysselsättning medan en stark minoritetsidentitet är associerad med det motsatta. Om däremot den tvådimensionella ansatsen används kan effekten av stark minoritetsidentitet analyseras både i kombination med en svag såväl som stark majoritetsidentitet. Detta öppnar

⁹ De empiriska resultat som presenteras av Fryer & Torelli (2005) visar samma mönster. I skolor med mer kontakt mellan svarta och vita trakasseras svarta studenter som anstränger sig i sitt skolarbete för att försöka »spela vit« medan samma fenomen inte hittas i skolor där majoriteten är svarta.

¹⁰ Det tvådimensionella måttet bygger precis som vår studie på de fyra identitetsstrategierna definierade av Berry (1997).

upp för en mer nyanserad analys av vad som verkligen är viktigt för att lyckas på arbetsmarknaden. Exempelvis behöver en stark minoritetsidentitet inte nödvändigtvis ha några negativa följder för situationen på arbetsmarknaden om den kombineras med en stark identifikation med majoritetskulturen.

Få studier har undersökt sambandet mellan identitet och arbetsmarknadsutfall för individer med utländsk bakgrund. Av dessa har samtliga studier utom en analyserat kulturell identitet utifrån den endimensionella ansatsen. Battu et al. (2003) konstruerar en modell i vilken icke-vita delas in i två grupper. Den ena gruppen är öppen för interaktion med den vita delen av befolkningen och identifierar sig med majoritetskulturen medan den andra gruppen motsätter sig detsamma och identifierar sig med bakgrundskulturen. Vita antas ha bättre kontaktnät, vilket gör att de icke-vita som väljer att identifiera sig med majoritetskulturen och att interagera med de vita har större chans till sysselsättning jämfört med de icke-vita som förkastar majoritetskulturen till förmån för bakgrundskulturen. Den empiriska analysen som baseras på data från Storbritannien visar att icke-vita som starkt motsätter sig en brittisk identitet har lägre sannolikhet att vara sysselsatta. Däremot kan det inte påvisas att individer som starkt identifierar sig med sin bakgrundskultur har lägre sysselsättningschanser.

Pendakur och Pendakur (2005) undersöker kopplingen mellan minoritetsidentitet och att använda informella metoder för att finna ett arbete samt kvaliteten på de jobb som individen får. Resultaten, som bygger på kanadensiska data, visar att för europeiska minoriteter innebär en stark minoritetsidentitet ökad sannolikhet för att använda informella nätverk medan en stark minoritetsidentitet för gruppen s.k. »synliga minoriteter« (visible minorities) är förknippad med jobb med lägre status.

Mason (2004) redovisar resultat för hur identifikation med majoritetskulturen och hudfärg påverkar arbetsmarknadsutfall för olika latinamerikanska grupper i USA. För många grupper innebär identifikationen med en vit (icke-latinamerikansk) identitet högre inkomst. Däremot kan inte en vit identitet övervinna den negativa effekten som är förknippad med att ha ett mörkt icke-europeisk utseende.¹¹

I en studie om utrikes födda i Tyskland använder Constant et al (2006c) en tvådimensionell modell för kulturell identitet och undersöker sambandet mellan identitetskategorierna integration, assimilation, separation samt marginalisering och sannolikheten att vara sysselsatt. Studien finner inga systematiska skillnader i sysselsättning mellan assimilerade och integrerade män men däremot mellan assimilerade och integrerade kvinnor, till de sistnämndas fördel. Samtidigt visar resultaten att sannolikheten för att vara sysselsatt, oavsett kön, är signifikant lägre för separerade och marginaliserade jämfört med assimilerade. Detta kan tolkas som att en stark minoritetsidentitet inte har någon negativ effekt på chansen att vara sysselsatt givet att den kombineras med en stark majoritetsidentitet. En svaghet med denna studie är dock att det är svårt att veta i vilken riktning effekten går. Likväl som att identifikationen med den tyska majoritetskulturen kan öka sannolikheten för att vara anställd kan det faktum att vara anställd öka känslan av samhörighet med den tyska kulturen. Resultat som visar att de som identifierar sig med majoritetskulturen i högre grad är sysselsatta kan helt enkelt bero på att dessa individer har haft en god historisk arbetsmark-

¹¹ Hudfärg och utseendemässiga egenskaper bedömdes av intervjuaren under intervjutillfället.

nadssituation. Detta kan för det första ha ökat sannolikheten för att identifiera sig med majoritetskulturen och för det andra ökat sannolikheten till framtida sysselsättning.

I nästa avsnitt presenteras upplägget för rapportens statistiska undersökning som beskriver den kulturella identiteten, dvs. samhörigheten med bakgrundskulturen respektive den svenska kulturen, hos en grupp individer med utländsk bakgrund i Sverige, samt kopplingen mellan denna kulturella identitet och framtida utfall på arbetsmarknaden.

3. Databeskrivning

Datamaterialet som ligger till grund för den empiriska undersökningen består av två databaser som administreras av Statistiska centralbyrån (SCB); Elevuppföljningen och LOUISE (Longitudinell databas för utbildning, inkomst och sysselsättning).

Elevuppföljningen är en enkätundersökning som bygger på ett urval av 16 060 individer som gick ut grundskolan våren 1988. Tre enkätundersökningar har genomförts (1990, 1992 och 1995) efter det att individerna har avslutat grundskolan och vi använder oss av den sista undersökningen från 1995. Syftet med elevuppföljningen är att beskriva ungdomarnas verksamhet 7 år efter grundskolan och att beskriva deras anknytning till arbetsmarknaden. Elevuppföljningen 1995 är speciellt inriktad mot ungdomar med utländsk bakgrund och innehåller därmed en mängd unik information om modersmålsanvändning, kontakter med ursprungskulturen, identitet och framtidsplaner för ungdomar med utländsk bakgrund i Sverige.¹² Den inkluderar samtliga elever med utländsk bakgrund (7 080 individer) samt ett urval av infödda med svenskfödda föräldrar (8 980 individer).¹³

Elevuppföljningen 1995 har sedan samkörts med registerdata från LOUISE med avseende på sysselsättning, inkomster, utbildningsnivåer och demografiska egenskaper för perioden 1995–2002. Eftersom vi följer en kohort elever som gick ut grundskolan år 1988 är nästan samtliga (96 procent) individer 23 år gamla i början av observationsperioden, och således 30 år gamla år 2002.

Denna undersökning använder enbart den information som finns om individer med utländsk bakgrund eftersom fokus är på samspelet mellan majoritetskulturen och ursprungskulturen samt hur kulturell identitet påverkar arbetsmarknadsutfall. Från denna grupp har vi därefter exkluderat de individer vars föräldrar kommer från olika ursprungsområden (164 individer) och de individer vars båda föräldrarna har okänt födelseland (226 individer) eftersom individens nationella bakgrund då är obestämbar alternativt okänd.¹⁴ Dessutom har vi uteslutit 15 individer med utländsk bakgrund som valt att inte svara på frågor kring identitet. Urvalet efter dessa exkluderingar varierar mellan 3 144 individer 1995 och 2 998 individer 2002.

Det bör också betonas att vi studerar identitet utifrån ett urval individer med utländsk bakgrund som har vissa speciella egenskaper vilka inte nödvändigtvis sammanfaller med de som är representativa för dagens grupp av

¹² Bortfallsfrekvensen i undersökningen var 25 respektive 18 procent för de med svensk och utländsk bakgrund. Systematiskt bortfall innebär att samtliga medelvärdesberäkningar och alla empiriska skattningar måste viktas för att representera den ursprungliga urvalet. Urvalet, elever som gick ut grundskolan 1988, var stratifierad efter intagningslinje i gymnasieskolan, ej sökt, sökt men inte intagen, intagen på kort specialkurs, avbrutna gymnasieskolstudier, samt kön. Vikterna är beräknade utifrån invers sannolikheten att vara med i respektive utbildningsstratum i urvalet. På så sätt får individer som är överrepresenterade i urvalet en lägre vikt medan individer som är underrepresenterade i urvalet ett högre vikt.

¹³ Individer med utländsk bakgrund definieras efter föräldrars födelseland.

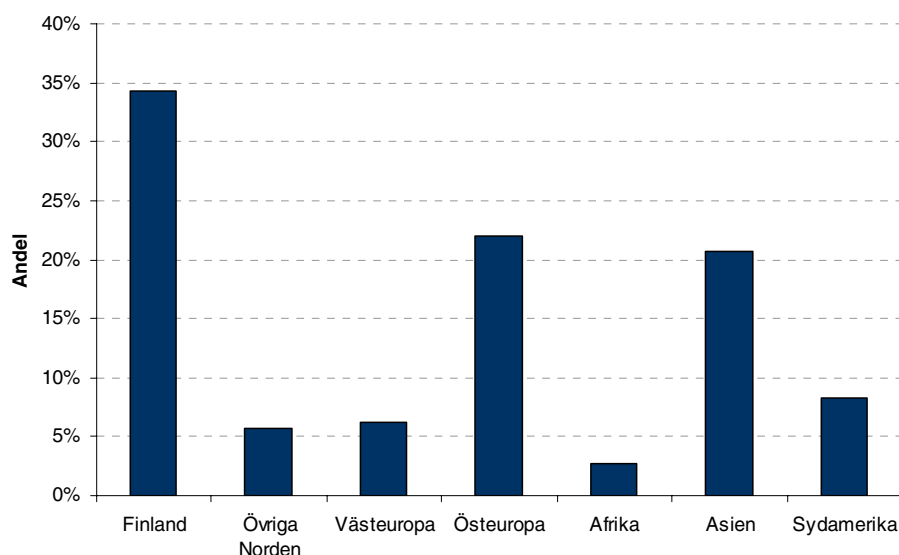
¹⁴ I de fall då vi endast har information om den ena föräldrarnas ursprungsland har detta ursprungsland använts för att bestämma individens nationella bakgrund.

individer med utländsk bakgrund i Sverige. Först och främst omfattar studien en grupp elever som är mer eller mindre uppvuxna i Sverige, hälften av individerna i urvalet är födda i Sverige av utrikes födda föräldrar medan den andra hälften är födda utomlands men har invandrat till Sverige vid tidig ålder. Vid Elevuppföljningen 1995 var den genomsnittliga vistelsetiden i Sverige 15 år för de utlandsfödda i urvalet.¹⁵ Detta innebär att vi undersöker kulturell identitet och dess konsekvenser på arbetsmarknaden för en grupp individer som har huvuddelen av sin skolgång och utbildning i Sverige och som haft relativt lång kontakt med den svenska majoritetskulturen.

Nationell bakgrund är en annan faktor som skiljer sig mellan denna studie och dagens population av individer med utländsk bakgrund. Figur 2 visar nationell bakgrund för samtliga i urvalet. Individer med finländsk bakgrund är den största gruppen och utgör närmare 35 procent av urvalet. De två andra stora grupperna är de med östeuropeisk och asiatisk bakgrund.¹⁶ Individer med icke-europeisk bakgrund står för ungefär 30 procent av urvalsgruppen.

Figur 2: Nationell bakgrund i urvalet

Viktigt att notera är att andelen utrikes födda varierar betydligt beroende på nationell bakgrund. I gruppen med finländsk bakgrund är 21 procent utrikes födda, vilket är den lägsta andelen. För individer med europeisk bakgrund är andelen utrikes födda ca 30 procent medan motsvarande andel för de med övrig nordisk och afrikansk bakgrund är drygt 80 procent. Högst är andelen utrikes födda i grupperna med asiatisk och sydamerikansk bakgrund, 93 respektive 99 procent.

¹⁵ För att ingå i urvalsunderlaget för Elevuppföljningen 1995, måste individen vara född i Sverige eller ha invandrat innan 1988.

¹⁶ Mer detaljerad information om de nationella bakgrundsgrupperna redovisas i avsnitt 3.2.

3.1 Hur mäts identitet?

Begreppet kulturell identitet innefattar både känslan av samhörighet med den ursprungliga bakgrundskulturen och graden av identifikation med den svenska majoritetskulturen. Det tvådimensionella mått på kulturell identitet som används i studien härleds från följande två frågor i enkätundersökningen:

- (i) I vilken utsträckning känner du samhörighet med din ursprungskultur?
- (ii) I vilken utsträckning känner du samhörighet med svensk kultur?

Individerna kunde svara att de helt, delvis, endast lite eller inte alls kände samhörighet med respektive kultur. Figur 3 illustrerar hur individer utifrån dessa svar kategoriseras i de fyra identitetskategorierna integration, assimilation, separation och marginalisering. Individer som uppger att de helt eller delvis känner samhörighet med svensk kultur men endast lite eller inte alls känner samhörighet med sin ursprungskultur definieras som *assimilerade*. Det omvända, dvs. individer som helt eller delvis känner samhörighet med sin ursprungskultur men endast lite eller inte alls samhörighet med svensk kultur definieras som *separerade*. Individer som helt eller delvis känner samhörighet till både sin ursprungskultur och svensk kultur definieras som *integrerade*. Slutligen, de som endast lite eller inte alls känner samhörighet till någon kultur (ursprungskulturen eller svensk kultur) kodas som *marginaliserade*.¹⁷

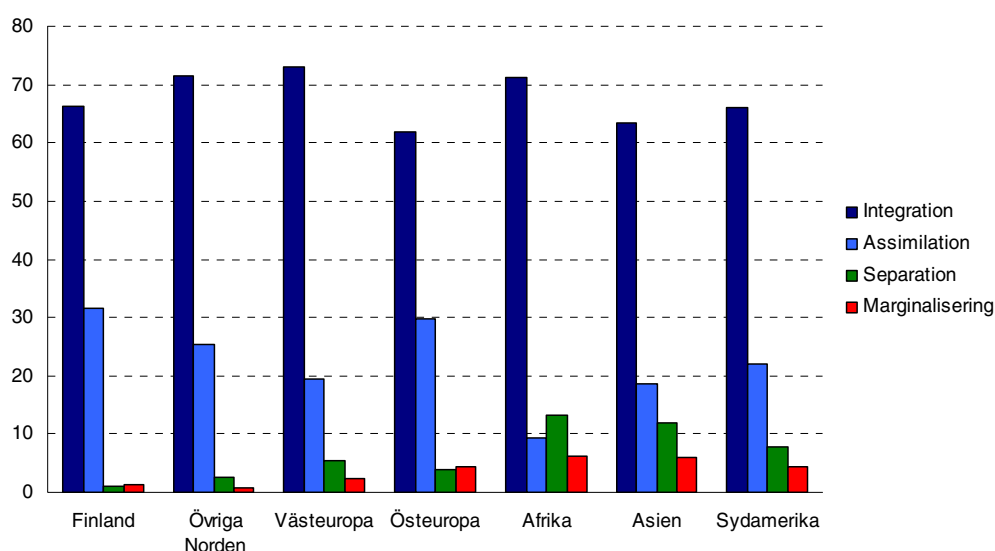
Figur 3: Konstruktionen av variabeln »Kulturell identitet«

		I vilken utsträckning känner du samhörighet med svensk kultur?	
		Helt eller delvis	Endast lite eller inte alls
I vilken utsträckning känner du samhörighet med din ursprungskultur?	Helt eller delvis	Integration	Separation
	Endast lite eller inte alls	Assimilation	Marginalisering

¹⁷ Identitet har forskats om i många olika discipliner och är som koncept väldigt brett och svårångat. Vad som menas med begreppet kultur kan exempelvis variera mellan olika individer och mellan olika tidpunkter för samma individ. Hur väl enkla frågor i en enkätundersökning kan fånga ett sådant brett koncept är svårt att uttala sig om. Däremot är det klart att individen själv bäst känner till sin egen identitet. Andra tänkbara mått på exempelvis graden av samhörighet med svensk kultur såsom om man gifter sig med en infödd etnisk svensk, kan lätt bli missvisande.

Figur 4 visar andelen assimilerade, integrerade, separerade och marginaliserade enligt ovan beskrivna kategorisering för olika nationella bakgrundsgrupper. Den integrerade identiteten är den vanligast förekommande i samtliga grupper. Andelen assimilerade är högst bland de med finländsk och östeuropeisk bakgrund medan andelen separerade och marginaliserade är högst i grupperna med icke-europeisk bakgrund, även om andelen marginaliserade är låg i samtliga grupper. Det visar sig också att när fördelningen mellan de fyra identitetskategorierna i respektive bakgrundsgrupp undersöks separat för infödda respektive utrikes födda är skillnaderna bara marginella¹⁸. För vårt urval tyder detta på att vara född i eller utanför Sverige, inte har så stor betydelse för vilken identitetskategori som man tillhör.

Figur 4: Fördelningen av kulturella identiteter i respektive bakgrundsgrupp

Det finns flera faktorer som är viktiga att ta i beaktande då vi analyserar effekten av identitet för situationen på arbetsmarknaden. En faktor är hur stabil den kulturella identiteten är. En individs identitet kan givetvis förändras under hela livet men enligt utvecklingspsykologin antas individens identitet vara relativt stabil efter ungdomsåren när identiteten formas och etableras (Erikson, 1968). Individerna i vår studie uppger sin identitet vid 23 års ålder, vilket approximativt kan antas vara efter de turbulenta ungdomsåren. För utrikes födda och barn till utrikes födda så inkluderar skapandet av en identitet även hur de ska förhålla sig till bakgrundskulturen och den svenska majoritetskulturen. I likhet med identitetsformationen generellt antas utvecklingen av en kulturell identitet hos personer med utländsk bakgrund som är födda i Sverige eller som invandrat vid en tidig ålder också huvudsakligen ske under ungdomsåren för att därefter vara en relativt stabil egenskap (Phinney, 1989; Phinney *et al.*, 2001). Detta blir dock annorlunda för utrikes födda som anländer till Sverige i senare åldrar eftersom anpassningen till majoritetskulturen och förhållandet till ur-

¹⁸ Individer födda i Sverige med afrikansk bakgrund är i högre grad marginaliserade och i lägre grad separerade jämfört med individer födda i Afrika. För individer med asiatisk bakgrund råder det omvända förhållandet, utrikes födda är här i högre grad integrerade eller marginaliserade och i lägre grad separerade.

sprungskulturen utvecklas under en längre tid. Med tanke på den långa vistelsetid som utrikes födda i denna studie har så bör deras kulturella identitet vara relativt stabil vid 23 års ålder.

En ytterligare faktor som påverkar utvecklingen av en kulturell identitet är koncentrationen av personer i närområdet som delar samma ursprung. En individ som omges av en stor grupp med samma bakgrundskultur kan antas ha större möjligheter att bevara kontakten med ursprungskulturen, vilket gäller för både utrikes födda och infödda med utländsk bakgrund.

Trots att vår kohort av elever med utländsk bakgrund kännetecknas av låg ålder vid invandringstillfället och lång vistelsetid är det svårt att argumentera för att den identitet som individen uppger vid 23 års ålder är utifrån (exogent) bestämd. Det finns ett antal egenskaper och attribut som har ett samband med individens kulturella identitet och som samtidigt är viktiga för hur individen lyckas på arbetsmarknaden. Tidiga erfarenheter av utbildningssystemet och arbetsmarknaden, föräldrarnas erfarenheter på arbetsmarknaden, bostadssegregering, upplevelser av diskriminering och en mängd andra faktorer kan tänkas påverka kulturell identitet. Vissa av dessa egenskaper har dessutom en direkt inverkan på senare arbetsmarknadsutfall. I skattningen av sambandet mellan kulturell identitet och olika arbetsmarknadsutfall (sysselsättning och arbetsinkomster) är det möjligt att konstanthålla för några av dessa viktiga egenskaper medan andra inte är mätbara eller möjliga att få data om. Av den anledningen är det svårt att uttala sig om det finns en kausal effekt mellan kulturell identitet och arbetsmarknadsutfall.¹⁹ Skattningarna visar därmed hur kulturell identitet är korrelerad till arbetsmarknadsutfall konstanthållet för en mängd andra egenskaper (utbildningsnivå, sysselsättning 1992–1995, kön, nationell bakgrund etc) som troligtvis också påverkar utfallet.

Det är viktigt att poängtera att det är individen själv som väljer mellan att identifiera sig eller inte identifiera sig med bakgrundskulturen och majoritetskulturen men att det i slutändan är attityder och föreställningar i majoritetssamhället som definierar och påverkar de identitetsalternativ som är möjliga för individer i minoritetsgruppen. Om det i majoritetssamhället finns föreställningar om att somliga minoritetskulturer är mer förenliga med majoritetskulturen (dvs. inte anses stå i för stor kontrast mot normer, värderingar etc. i majoritetskulturen) medan andra inte är det så kommer samtidig identifikation med majoritetskulturen och bakgrundskulturen att vara lätt för vissa grupper och mer komplicerat för andra. Enligt detta resonemang kan de nackdelar och fördelar som är förknippade med att identifiera sig med bakgrundskulturen och majoritetskulturen komma att variera mellan individer med olika ursprung. På den svenska arbetsmarknaden är exempelvis en finsk person med stark förankring i den finska

---

¹⁹ I nationalekonomisk empirisk forskning brukar man lösa så kallade endogenitetsproblem med instrument variabel metoden. Metoden går ut på att hitta en variabel som är korrelerad till den endogena variabeln men som inte har en direkt inverkan på utfallet. I identitetslitteraturen är det exempelvis vanligt att instrumentera graden av minoritetsidentitet med om man har gift sig med en person från sin egen etniska bakgrund alternativt om man deltar i föreningsmöten kopplat till sitt etniska ursprung. Vi argumenterar att sådana instrument inte går att använda i estimering av kulturell identitet eftersom dessa variabler enbart fångar upp en dimension av en två dimensionell begrepp. Dessa alternativa mått har svårt att samtidigt fånga graden av identifikation med (svenska) majoritetskulturen och graden av identifikation med etniska ursprungskulturen.

kulturen inte detsamma som en somalisk person med en stark förankring i somalisk kultur. På grund av långvariga relationer mellan Sverige och Finland, är kostnaden förknippad med att yttra en annorlunda (än den svenska) kultur låg för personer från Finland. Däremot kan en somalisk person som uttrycker en stark förankring i sin ursprungskultur, exempelvis genom kläder eller religiösa symboler, möta en arbetsmarknad som är skeptiskt till att anställa personer med till synes långt kulturellt avstånd från den svenska. Dessutom kan fördelarna med att identifiera sig med den svenska kulturen begränsas för vissa grupper om det finns diskriminering på grund av hudfärg, avvikande efternamn etc. Sambandet mellan identitet och arbetsmarknadsutfall skiljer sig därmed sannolikt mellan olika grupper i samhället varför det är viktigt att studera dessa samband separat för olika nationella grupper men även för kön.²⁰

3.2 Metod och variabelbeskrivning

Den empiriska undersökningen består av två delar. I den första delen undersöks vad som påverkar graden av samhörighet med ursprungskulturen (s.k. minoritetsidentitet) och graden av samhörighet med svenska majoritetskulturen (majoritetsidentitet) i separata skattningar. I den andra delen undersöks kopplingen mellan kulturell identitet och arbetsmarknadsutfall.

Att skatta bestämningsfaktorer för identitet i separata ekvationer är av intresse av två anledningar. Dels vill vi beskriva vilka egenskaper som har ett samband med identitet och hur dessa samband varierar beroende på vilken form av identitet, vilket kön och vilken nationell bakgrundsgrupp som undersöks. Av särskilt intresse är att undersöka hur graden av samhörighet med ursprungskulturen har ett samband med graden av samhörighet med svensk kultur. Hypotesen om oppositionella identiteter implicerar ett negativt linjärt samband där en hög (liten) grad av identifikation med minoritetskulturen är relaterat med en liten (hög) grad av identifikation med den svenska majoritetskulturen. Andra empiriska samband indikerar i stället ett behov av att modellera kulturell identitet med en mer flexibel modell, exempelvis enligt den tvådimensionella modellen.

Separata skattningar för graden av minoritetsidentitet och svensk identitet görs med s.k. (viktade) ordered logit modeller. Den metoden används när utfallsvariabeln har flera kategorier med en tydlig rangordning, exempelvis i en stigande skala, men där avståndet mellan kategorierna inte har ett numerisk värde. Enkelt uttryckt anger koefficienterna i dessa skatt-

²⁰ Vad som utgör en kulturell norm förändras över tid. Med detta menas att de egenskaper som kännetecknar exempelvis "svenskhets" inte är statisk utan förändras över tid, bland annat genom långvarig kontakt mellan majoritetssamhället och olika invandringsgrupper. Fördelar och nackdelar med att uttrycka exempelvis en grekisk identitet är idag annorlunda än på 1960 talet när huvuddelen av invandringen från Grekland skedde. En anpassning hos både majoritetsbefolkningen och den grekiska minoritetsbefolkningen har skett över tid vilket innebär att få idag ser en motsättning i att vara "grekvensk". Notera därför att majoriteten av invandringen från utomeuropeiska länder har skett under de senaste årtiondena vilket innebär att dessa grupper har relativt kort vistelsetid i Sverige. Samtidigt är många utrikes födda från utomeuropeiska länder i större utsträckning än tidigare "synliga minoriteter", där hudfärg, efternamn eller andra egenskaper utgör en signal om en annan än den svenska kulturell tillhörighet. Däremot säger dessa egenskaper inget om personens förhållande till svenska majoritetskulturen.

ningar ett estimat för hur förändringen i en egenskap ökar eller minskar sannolikheten att tillhöra en högre grad i utfallsvariabeln (dvs. minoritetsidentitet eller svensk identitet). Metoden säger inte direkt något om storleken av effekten utan endast om riktningen, d.v.s. om en viss egenskap ökar eller minskar chansen att tillhöra en högre grad av samhörighet med minoritetskulturen (alternativt majoritetskulturen) samt om detta samband är statistiskt säkerhetsställt.²¹

Graden av samhörighet till ursprungskulturen samt till den svenska majoritetskulturen har slagits samman (aggregerats) från fyra till tre svarsalternativ eftersom antalet personer som svarat att de »inte alls« känner samhörighet med respektive kultur är få till antalet. Svaren »inte alls« och »endast lite« är sammanslagna till en kategori och utgör referensgruppen i identitetsskattningarna. I övrigt inkluderas kontroller för demografiska egenskaper som nationellbakgrund, kön, civilstånd/samboende, förekomsten av små barn, boendeområde och utrikes född.²² Nationell bakgrund definieras efter födelseland om individen är född utomlands eller efter föräldrarnas födelseland om individen är född i Sverige. Nationell bakgrund har slagits samman till sju regioner; Finland, övriga Norden (Norge och Danmark), Västeuropa, Östeuropa, Asien, Afrika och Sydamerika.²³

Humankapital i form av utbildning mäts i identitetsekvationerna med två kategorivariabler som indikerar om individen har gymnasieutbildning och om individen har påbörjat en högskole- eller universitetsutbildning. Båda måtten bygger på information från enkätundersökningen. Registerinformation om avslutad utbildning skulle inte fånga upp någon större variation i eftergymnasial utbildning eftersom huvuddelen av urvalet år 1995 endast är 23 år gamla och många har därmed ännu inte avslutat sin utbildning. Ett mått på självskattade språkkunskaper i svenska är också inkluderat i vissa skattningar. Språkkunskaper är av intresse eftersom kopplingen till både former av identitet kan tänkas påverkas av hur väl man kan kommunicera med omgivningen. Självuppfattade språkkunskaper är däremot endogena i identitetsskattningar. Med detta menas att samma bakomliggande faktorer kan tänkas bestämma både identitet och en individs uppfattning om sina

²¹ I identitetsekvationer används enbart data från 1995 eller tidigare eftersom vi bara vill använda den information som är relevant för individen när frågorna om identitet ställs i elevuppföljningen 1995. I sysselsättnings- och inkomstskattningarna används information från 1995 till 2002.

²² Samtliga är så kallade kategorivariabler. Civilstånd är en kategorivariabel lika med ett om individen är gift eller samboende och noll annars. Utrikes född är en kategorivariabel lika med ett om individen invandrat innan 1988 och lika med noll om individen är född i Sverige. Boende område är en kategorivariabel lika med ett om individen bor i ett storstadsområde och noll annars. Barn är en kategorivariabel lika med ett om individen har barn, noll annars.

²³ På grund av sekretessbestämmelser är information om födelseland aggregerad av SCB. Vi har dock viss information om vilka nationer som är mest frekvent förekommande i några av dessa bakgrundsgrupper. Vi vet att ungefär 50 procent av individerna i den västeuropeiska bakgrundsgruppen har sitt ursprung i Grekland samt att den östeuropeiska bakgrundsgruppen består till 60 procent av individer med bakgrund i forna Jugoslavien och till 20 procent av individer med bakgrund i Polen. Vidare består den afrikanska gruppen till 40 procent av individer med nordafrikansk bakgrund medan den asiatiska gruppen till 40 procent utgörs av individer med turkisk bakgrund och till 35 procent av individer med bakgrund från Mellanöstern.

egna språkkunskaper. Det går därmed inte att uttala sig om exempelvis, bättre språkkunskaper leder till en högre grad av identifiering med majoritetskulturen eller tvärtom. Måttet på språkkunskaper bygger på ett antal frågor i enkätundersökningen som summeras till tre kategorier, svaga, bra och mycket bra.²⁴

Hur det har gått för individen på arbetsmarknaden både innan och vid själva intervjutillfället kan påverka svaren om identitet. En person som har haft lätt att få jobb kan tänkas känna starkare samhörighet med majoritetskulturen, vilket ökar chansen för en assimilerad eller integrerad identitet. Däremot kan effekten tänkas vara motsatt för de personer som har haft en mer dyster arbetsmarknadssituation vilket ökar sannolikheten för att utveckla en separerad eller en marginaliserad identitet. Det är därför av intresse att se hur samtida (februari 1995) samt tidigare arbetsmarknadsutfall (1992–1994) påverkar identitet och om korrelationen är densamma beroende på vilken form av identitet som skattas. Tre kategorivariabler skapas som visar om individen hade sysselsättning vid något tillfälle under var och ett av de tre år som föregick enkätundersökningen. Vidare används information som visar individens arbetsmarknadsstatus vid intervjutillfället (primärt sysselsatt, sysselsatt men tillfälligt frånvarande, i arbetsmarknadsprogram, arbetslös eller utanför arbetskraften på grund av exempelvis utbildning, militär tjänstgöring eller föräldraledighet) samt månadslön (om individen är sysselsatt).

Dessutom testas effekten av ett antal andra egenskaper i identitetsskattningarna, bl.a. sambandet mellan identitet och individens förväntningar om sin framtida arbetsmarknadssituation. I Elevuppföljningen 1995 ombads samtliga individer att bedöma sina chanser att få ett stadigvarande arbete på den ordinarie arbetsmarknaden inom de kommande 4–5 åren.²⁵ Andra egenskaper som testas är om individen deltar i aktiviteter där modersmålet används, t.ex. gudstjänster, teaterföreställningar eller konserter (härefter kallade etniska aktiviteter) och hur ofta modersmålet talas med personer i ens egen ålder (syskon, vänner och arbetskamrater) samt med äldre personer (föräldrar och mor- och farföräldrar).

I den andra delen av analysen undersöks sambandet mellan arbetsmarknadsutfall åren 1995–2002 och kulturell identitet i termer av kategorierna assimilation, integration, separation och marginalisering. I sysselsättnings- och inkomstekvationerna är det därmed möjligt att skatta inflytandet av en hög förankring i majoritetskulturen (minoritetskulturen) vid både en hög och låg förankring i minoritetskulturen (majoritetskulturen).

Sysselsättnings- och inkomstekvationer skattas med s.k. (viktade) pooled OLS vilket innebär att vi mäter effekten av kulturell identitet i termer av individens genomsnittliga sysselsättningsnivå och genomsnittliga inkomst

²⁴ Individens språkkunskaper i svenska är härledd från följande enkätfrågor i Elevuppföljningen 1995: "Hur bra tycker du att du kan svenska när det gäller att förstå nyheter eller debatter i TV och radio, föra fram dina synpunkter på möten eller sammanträden, förklara ditt ärende vid telefonkontakter med myndigheter, läsa skönlitteratur, svara skriftligt på platsannonser?". Femton individer har endast svenska som modersmål och besvarar därmed inte frågor om språkkunskaper i svenska. Dessa femton antas ha mycket bra kunskaper i svenska.

²⁵ Svaren kodas i fyra grupper, mycket små, ganska små, ganska stora och mycket stora.

för åren 1995–2002.²⁶ Alla skattningar inkluderar även gemensamma tids-effekter (årsdummies) som kontrollerar för exempelvis konjunkturella variationer.

Personer definieras som sysselsatta om de har jobbat minst en timme eller har positiva arbetsinkomster under en mätvecka i november.²⁷ I sysselsättningsekvationerna visar de skattade koefficienterna för kulturell identitet förändringen i sannolikheten att vara sysselsatt av att tillhöra en annan kategori än referensgruppen (assimilerade), konstanthållet för alla andra egenskaper i modellen som påverkar sannolikheten att vara sysselsatt. Arbetsinkomst definieras som summan av kontant bruttolön, inkomst av aktiv näringsverksamhet och inkomstbaserade försäkringar per år.²⁸ Koefficienten för kulturell identitet visar den procentuella skillnaden i inkomst av att tillhöra en viss kulturell identitet i jämförelse med referensgruppen (assimilerade) för individer med positiva inkomster. Samma kontrollvariabler som används i identitetsskattningarna används även i sysselsättnings- och inkomstskattningarna. En skillnad är dock att utbildningsmålet bygger på SUN-koder i registerdata som visar högsta avslutade utbildningsnivå i fyra grupper; grundskola, gymnasieutbildning, kort eftergymnasial utbildning och lång eftergymnasial utbildning.²⁹

I skattningar av hur identitet inverkar på arbetsmarknadsutfall är det viktigt att rensa för effekter från utelämnade variabler och/eller icke-observerbara variabler som är korrelerade med identitet och som har en direkt inverkan på utfallet (t.ex. sysselsättning). I annat fall fångar identitetsvariablerna delvis upp effekten av den utelämnade variabeln och den skattade effekten av identitet blir missvisande. Som nämnts tidigare kan individens situation på arbetsmarknaden åren före enkätundersökningen antas påverka individens framtida arbetsmarknadssituation liksom den identitet som individen uppger i enkäten/intervjutillfället. En problemfylld arbetsmarknadssituation åren innan enkätundersökningen kan antas minska känslan av samhörighet med den svenska kulturen, dvs. öka sannolikheten för en separerad eller en marginaliserad identitet. Resultat som visar att en separerad identitet är förknippad med lägre chans till sysselsättning kan då helt enkelt vara en effekt av den sämre historiska arbetsmarknadssituationen. I sysselsättnings- och inkomstskattningarna konstanthåller vi därför för individernas arbetsmarknadssituation under de tre år som föregick enkätundersökningen samt arbetsmarknadsstatus och månadslön (om sysselsatt) vid tidpunkten för undersökningen.³⁰

Dessutom inkluderas kontroller för individens förväntningar om framtiden. Hur en individ bedömer sin förmåga att få jobb i framtiden är av särskilt intresse eftersom det är rimligt att svaren påverkas av individens egen motivation, intelligens, arbetskapacitet, vilja, språkkunskaper och

²⁶ I skattningar är standardfelen korrigerade för heteroskedasticitet av okänd form samt för seriekorrelation över tid.

²⁷ SCB: s definition för sysselsättningsstatus gäller i november månad.

²⁸ Sjukpenning, Havandeskapspenning, Smittbärrapening, Sjuklönegaranti, Skattepliktig arbetsskadeersättning, Föräldrapenning, Tillfällig föräldrapenning, Närståendepenning och Dagpenning vid repetitionsutbildning och civilförsvaret. Arbetslöshetsersättning ingår inte.

²⁹ Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) är ett system för klassificering av utbildning (SCB).

³⁰ De variabler som används för detta har definierats tidigare i detta avsnitt.

upplevelser av diskriminering. Dessa egenskaper kan tänkas påverka både identitet och det faktiska arbetsmarknadsutfallet.

3.3 Deskriptiv statistik

Tabell 1 redovisar medelvärden för de variabler som används i de empiriska skattningarna. Av tabellen framgår att identitetsgrupperna assimilerade och integrerade i termer av sysselsättningsgrad och inkomster i november 1995 har en starkare ställning på arbetsmarknaden än identitetsgrupperna separerade och marginaliserade. Vidare framgår att kvinnor är underrepresenterade i den marginaliserade kategorin och även till viss del i den separerade kategorin. Utrikes födda är däremot överrepresenterade i den separerade kategorin och underrepresenterade i den assimilerade. Detta indikerar att utrikes födda har en starkare koppling till bakgrundskulturen än de inrikes födda. Beträffande utbildning har de som är integrerade högst utbildning medan de marginaliserade har lägst. Sysselsättningssituationen under de tre år som föregick enkäten (1992–94) var tämligen likartade mellan identitetsgrupperna även om gruppen separerad genomgående hade den lägsta sysselsättningsnivån.

Däremot finns tydliga skillnader mellan grupperna då vi jämför deras förväntningar om framtiden där drygt 70 procent av de integrerade och assimilerade tror sig ha mycket stora eller ganska stora chanser att få ett permanent jobb under de kommande 4 till 5 åren medan bara drygt 50 procent har samma uppfattning bland de separerade och marginaliserade. De integrerade och assimilerade uppger också att de har bättre kunskaper i det svenska språket. Slutligen ser vi att det är de individer som identifierar sig starkt med sin bakgrundskultur, dvs de separerade och integrerade, som engagerar sig mest i etniska aktiviteter och som dessutom använder sitt modersmål i högre grad än de andra grupperna.

Tabell 1: Deskriptiv statistik för respektive kulturell identitet.

	Integration	Assimilation	Seperation	Marginalisering
Sysselsatt november 1995	0.54	0.55	0.40	0.42
Arbetsinkomst november 1995 **	77	81	53	54
Kvinna	0.51	0.48	0.44	0.27
Urikes född	0.44	0.38	0.70	0.53
Ålder	23.1	23.1	23.2	23.2
Storstad	0.31	0.30	0.44	0.53
Gift/sambo	0.44	0.43	0.56	0.48
Barn	0.26	0.25	0.31	0.34
<i>Utbildning</i>				
<i>..från Elevuppföljningen</i>				
Gymnasial utb.	0.76	0.68	0.64	0.60
Universitet	0.23	0.16	0.19	0.09
<i>..från registerdata</i>				
Grundskola	17.2	21.6	26.0	28.9
Gymnasium	60.3	66.8	59.8	61.8
Kort eftergym.	21.1	10.9	13.7	8.5
Universitet	1.5	0.7	0.6	0.8
	100%	100%	100%	100%
<i>Arbetsmarknadssituation</i>				
Sysselsatt 1992	0.47	0.48	0.40	0.45
Sysselsatt 1993	0.42	0.37	0.36	0.41
Sysselsatt 1994	0.45	0.47	0.38	0.45
Sysselsatt vid tidpunkt för Elevuppföljningen	0.45	0.46	0.38	0.39
..månadslön om sysselsatt	9409 (269)	10371 (274)	8603 (624)	5769 (1507)
Förväntningar om framtida sysselsättning				
- mycket stora	30.9	29.9	17.4	32.0
- ganska stora	43.3	42.8	33.8	21.1
- ganska små	20.7	20.4	32.9	32.7
- mycket små	5.2	6.9	15.9	14.2
	100%	100%	100%	100%
<i>Etniska aktiviteter och modersmål</i>				
Deltagande i etniska aktiviteter	0.31	0.10	0.56	0.13
Användandet av modersmål i kontakt med:				
- den äldre generationen	0.95	0.84	0.99	0.91
- samma generation	0.72	0.37	0.88	0.71
Kunskaper i svenska språket				
- mycket bra	69.4	76.1	37.8	44.4
- bra	22.4	15.5	34.0	29.7
- svaga	8.1	8.3	28.0	26.0

4. Resultat

4.1 Vad bestämmer identitet?

4.1.1 Graden av samhörighet med den ursprungliga minoritetskulturen

Vi börjar med att undersöka vilka egenskaper som har ett samband med en starkare minoritetsidentitet.

Tabell 2: Sannolikheten att ha en stark förankring i ursprungskulturen.

Beroende variabeln: graden av samhörighet med ursprungskulturen

	Samtliga	Män	Kvinnor
Känslan av samhörighet med svensk kultur (ref: Endast lite/inte alls):			
Delvis	0.294 (0.188)	0.545** (0.250)	-0.141 (0.254)
Helt	-0.264 (0.212)	0.059 (0.286)	-0.789*** (0.296)
Kvinna	0.244** (0.119)	--	--
Utrikes född	0.084 (0.120)	0.194 (0.154)	0.005 (0.171)
Nationell bakgrund (ref: Finland):			
Övriga Norden	0.645*** (0.223)	0.693** (0.323)	0.601* (0.307)
Västeuropa	0.494 (0.352)	0.407 (0.282)	0.516 (0.525)
Östeuropa	-0.253 (0.175)	-0.039 (0.246)	-0.485** (0.238)
Afrika	0.172 (0.203)	0.205 (0.305)	0.021 (0.276)
Asien	-0.075 (0.155)	0.053 (0.206)	-0.344 (0.231)
Sydamerika	-0.231 (0.163)	-0.069 (0.235)	-0.518** (0.226)
Gift/sambo	0.030 (0.124)	-0.070 (0.159)	0.154 (0.199)
Barn	0.011 (0.158)	0.066 (0.213)	-0.051 (0.209)
Storstad	0.014 (0.133)	-0.048 (0.185)	0.107 (0.176)
Gymnasial utb.	0.322** (0.137)	0.106 (0.188)	0.548*** (0.195)
Universitet	0.084 (0.123)	0.253 (0.154)	-0.105 (0.186)
Antal obs.	3088	1545	1543

Robusta standardfel i parentes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Skattningar baseras på ordered logit modeller.

Tabell 2 redovisar resultat från skattningar av sannolikheten att känna en stark samhörighet med den ursprungliga minoritetskulturen. Resultaten för samtliga individer (kolumn 1) visar att känslan av samhörighet med den svenska majoritetskulturen inte är systematiskt sammankopplad med sannolikheten att känna stark samhörighet med minoritetskulturen. Detta innebär att identifikationen med bakgrundskulturen inte skiljer sig åt mellan de som känner och de som inte känner en samhörighet med den svenska kulturen. Vi finner också att kvinnor associeras med en starkare förankring i ursprungskulturen än män. När det gäller skillnader mellan olika nationell bakgrund visar resultaten att personer från övriga Norden

associeras med en signifikant starkare minoritetsidentitet än referensgruppen (som är personer med finsk bakgrund.) I övrigt finns inga andra systematiska skillnader mellan olika nationella grupper. Övriga demografiska egenskaper visar inget samband med styrkan av minoritetsidentiteten, det finns därmed ingen skillnad mellan de som är födda i Sverige och de som är födda utomlands. Tidigare studier har funnit en koppling mellan vistelsetid och identitet.³¹ Men att inget samband kan konstateras i denna studie kan bero på att de utrikes födda som ingår i studien har invandrat till Sverige vid en relativt tidig ålder och därmed har en lång vistelsetid i Sverige vid tidpunkten för enkätundersökningen.³² Avslutningsvis finner vi att en avslutad gymnasieutbildning är signifikant förknippad med en högre grad av förankring i minoritetskulturen.

Sambandet mellan minoritetsidentitet och majoritetsidentitet varierar mellan män och kvinnor (se kolumn 2 och 3 i Tabell 2). Män som delvis känner samhörighet med svenska majoritetskulturen har en signifikant högre grad av förankring i minoritetskulturen jämfört med dem som har låg eller ingen förankring i majoritetskulturen. Med andra ord visar resultaten för män snarare ett positivt än ett negativt samband mellan minoritets- och majoritetsidentiteten. Däremot är resultaten för kvinnor mer i linje med hypotesen om oppositionella identiteter. Kvinnor som helt identifierar sig med majoritetskulturen har en signifikant lägre identifikation med minoritetskulturen.

Andra skillnader mellan könen är att kvinnor med östeuropeisk och sydamerikansk bakgrund har en lägre grad av förankring i minoritetskulturen än referensgruppen (som är kvinnor med finsk bakgrund). Vidare gäller för män att gymnasieutbildning inte har något statistiskt säkerställt samband med en högre grad av förankring till minoritetskulturen medan så är fallet för kvinnor.

Mot bakgrund av att sambandet mellan förankring i minoritetskulturen och förankring i majoritetskulturen är av särskilt intresse är det viktigt att säkerställa om resultaten varierar beroende på vilka egenskaper som det kontrolleras för i modellen. Tabell A1 i appendix redovisar därför resultaten för fyra olika modellspecifikationer. Skattningarna har gjorts separat för män och kvinnor och resultaten visar ett tydligt mönster i samtliga modeller. Män som delvis identifierar sig med svenska majoritetskulturen har en starkare förankring till sin ursprungskultur jämfört med män som i liten grad eller inte alls identifierar sig med majoritetskulturen. Å andra sidan har kvinnor som känner fullständig samhörighet med den svenska majoritetskulturen en svagare förankring till ursprungskulturen än kvinnor som har ingen eller liten förankring i majoritetskulturen. Av utrymmesskäl redovisas inte de fullständiga resultaten för respektive modellspecifikation.³³ Vi konstaterar dock att tidigare sysselsättningsstatus och samtida arbetsmarknadsstatus inte har något systematiskt samband med graden av samhörighet med minoritetskulturen och så är inte heller fallet med språkkunskaper i svenska. Personer som aktivt använder sitt modersmål samt deltar i etniska aktiviteter (kulturella och religiösa aktiviteter där modersmålet används) har en högre grad av förankring i ursprungskulturen vilket är föga förvånande.

³¹ Se t.ex. Constant et al (2006.a, 2006.b), Bisin et al (2006) och Battu et al (2003).

³² Personer i urvalet som är födda utomlands men invandrade till Sverige innan 1988 har i genomsnitt 15 års vistelsetid år 1995.

³³ Intresserade läsare kan kontakta författarna för fullständiga resultat.

Sammanfattningsvis kan sägas att när graden av samhörighet med minoritetskulturen utgör den beroende variabeln visar resultaten olika kopplingar till graden av samhörighet med majoritetskulturen. För män finner vi ett positivt samband (inverterat u-formigt samband) medan vi för kvinnor finner ett negativt samband. I det följande undersöks huruvida resultaten förändras om graden av samhörighet med majoritetskulturen istället utgör den beroende variabeln. Om vi finner olika mönster beroende på vilken form av identitet som modelleras tyder detta på att vi kan tolka de två identitetsbegreppen som separata processer där samma förklarande egenskap kan inverka på olika sätt eller inte alls beroende på vilken form av identitet som modelleras. Sådana resultat ger ytterligare argument för att modellera identitet med en tvådimensionell ansats.

4.1.2 Graden av samhörighet med den svenska majoritetskulturen

Tabell 3 redovisar skattningsresultat för sannolikheten att känna en högre grad av samhörighet med majoritetskulturen. För samtliga (kolumn 1) gäller att en högre grad av förankring i den ursprungliga minoritetskulturen har ett samband med en lägre grad av samhörighet med majoritetskulturen. Resultaten drivs framförallt av de erhållna estimaten för kvinnor (kolumn 3). Kvinnor som delvis eller helt känner samhörighet med minoritetskulturen har en lägre samhörighet med majoritetskulturen i jämförelse med kvinnor som känner lite eller ingen förankring i minoritetskulturen. För män (kolumn 2) finns ett u-format samband där känslan av samhörighet med majoritetskulturen inte skiljer sig mellan de som helt identifierar sig med ursprungskulturen i jämförelse med dem som endast lite eller inte alls identifierar sig med ursprungskulturen.

Tabell 3: Sannolikheten att ha en stark förankring i majoritetskulturen.

Beroende variabeln: graden av samhörighet med svenska majoritetskulturen

	Samtliga	Män	Kvinnor
Känslan av samhörighet med bakgrundskulturen (ref: Endast lite/inte)			
Delvis	-1.041*** (0.150)	-0.718*** (0.207)	-1.508*** (0.200)
Helt	-0.562*** (0.181)	-0.262 (0.223)	-0.989*** (0.267)
Kvinna	0.340*** (0.113)	--	--
Utrikes född	-0.289** (0.121)	-0.359** (0.162)	-0.221 (0.174)
Nationell bakgrund (ref: Finland):			
Övriga Norden	0.232 (0.202)	0.461 (0.289)	-0.012 (0.283)
Västeuropa	-1.142*** (0.299)	-1.168*** (0.305)	-1.135** (0.455)
Östeuropa	-0.779*** (0.174)	-0.661*** (0.245)	-0.963*** (0.247)
Afrika	-1.640*** (0.277)	-1.156*** (0.357)	-2.220*** (0.427)
Asien	-1.731*** (0.158)	-1.539*** (0.202)	-2.032*** (0.237)
Sydamerika	-1.309*** (0.188)	-1.092*** (0.232)	-1.647*** (0.310)
Gift/sambo	-0.146 (0.131)	-0.260 (0.177)	-0.011 (0.179)
Barn	-0.109 (0.156)	0.136 (0.235)	-0.346* (0.205)
Storstad	-0.106 (0.120)	-0.191 (0.161)	0.037 (0.172)
Gymnasial utb.	0.206 (0.128)	0.261 (0.183)	0.168 (0.178)
Universitet	0.180 (0.148)	0.116 (0.192)	0.201 (0.219)
Antal obs.	3088	1545	1543

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Skattningar baseras på ordered logit modeller.

En intressant observation är att i jämförelse med tidigare skattningar (för graden av samhörighet med minoritetskulturen) finns det ett starkare samband mellan de två formerna av identitet när majoritetskulturen utgör den beroende variabeln. I övrigt ser vi att kvinnor, som enligt resultaten ovan, känner en starkare samhörighet till minoritetskulturen också känner en större samhörighet till majoritetskulturen. Detta tyder på att kvinnor i högre utsträckning har en integrerad identitet och i lägre utsträckning har en marginaliserad identitet jämfört med män. Dessa resultat går i motsatt riktning mot vad Constant *et. al.* (2006a) i en av få studier på området finner för utrikes födda i Tyskland, där kvinnor har en svagare förankring i majoritetskulturen än män.³⁴ Vidare framgår att utrikes födda har en lägre grad av samhörighet med majoritetskulturen än inrikes födda i motsats till vad som är fallet med minoritetskulturen där vi inte finner något systematiskt samband mellan inrikes och utrikes födda. Detta tyder på att graden av identifikation med majoritetskulturen är mer känslig för invandringsstatus än vad identifikationen med den ursprungliga minoritetskulturen är.³⁵ I jämförelse med personer med finsk bakgrund har samtliga andra nationella

³⁴ Constant et al (2006a) är baserade på ett urval utrikes födda i Tyskland mellan åldrarna 18-80 som i genomsnitt har en vistelsetid i Tyskland på 22 år. Vår undersökning är baserad på en kohort of personer med samma ålder (23 år 1995) där cirka hälften är född i Sverige och där utrikes födda invandrade innan 16 års ålder.

³⁵ Resultaten från de skattningar som görs separat för kvinnor indikerar däremot inget systematiskt samband mellan inrikes födda och utrikes födda i graden av samhörighet med majoritetskulturen.

bakgrunder en lägre grad av förankring till svenska majoritetskulturen (förutom personer från övriga Norden som inte skiljer sig systematiskt från de med finsk bakgrund). Detta resultat är inte förvånande med tanke på de långvariga och starka kulturella och arbetsmarknadsmässiga kontakter som finns mellan Sverige och övriga Norden.

Ett annat intressant resultat är att kvinnor med barn förknippas med en lägre grad av förankring till majoritetskulturen än kvinnor utan barn (svagt signifikant). Huruvida detta resultat beror på en selektionseffekt d.v.s. att kvinnor med lägre förankring i majoritetskulturen är mer benägna att skaffa barn tidigt eller på att barn vid en relativt tidig ålder leder till andra beteenden (exempelvis en lägre förankring till arbetsmarknaden) som ger en minskad anknytning till majoritetskulturen är svårt att uttala sig om.

I likhet med tidigare testas hur robusta ovanstående resultat är för olika modellspecifikationer. Resultaten, vilka redovisas i Tabell A2 i appendix, varierar något i termer av storleken på koefficienterna men är samtidigt robusta med avseende på sambanden mellan majoritetsidentiteten och minoritetsidentiteten. Endast när modellen konstanthåller för etniska aktiviteter samt modersmålsanvändning (modell 4) försvagas sambandet mellan de två olika formerna av identitet. För övrigt har inte tidigare sysselsättningsstatus något systematiskt samband med majoritetsidentitet, vilket inte heller är fallet med samtida arbetsmarknadsstatus. Personer som känner stark framtidstro när det gäller sysselsättningsmöjligheter har en starkare förankring i majoritetskulturen liksom de som uppger sig ha mycket goda språkkunskaper i svenska. Slutligen har de som aktivt använder sig av sitt modersmål eller deltar i olika aktiviteter där modersmålet används en lägre förankring i majoritetskulturen.³⁶

Skiljer sig sambandet mellan svensk identitet och minoritetsidentitet beroende på nationell bakgrund? Eftersom antalet observationer blir litet när urvalet delas upp efter kön och nationell bakgrund görs sådana skattningar enbart i termer av nordisk, europeisk och utomeuropeisk bakgrund. Resultaten som redovisas i Tabell 4 visar att sambanden är heterogena mellan olika nationella grupper. När minoritetsidentiteten undersöks är det endast europeiska och utomeuropeiska kvinnor som uppvisar ett negativt samband mellan graden av identifikation med minoritets- och majoritetskulturen. I övrigt finns det inga systematiska samband mellan minoritets- och majoritetskulturen. När istället majoritetsidentiteten undersöks finns ett u-format samband för män med nordisk och europeisk bakgrund medan sambandet för kvinnor med europeisk eller utomeuropeisk bakgrund är negativt. Där emot finns inte något systematiskt samband mellan de två formerna av identitet för män med utomeuropeisk bakgrund.

---

³⁶ Intresserade läsare kan kontakta författarna för fullständiga resultat.

Tabell 4: Identitetsskattningar separat för aggregerad nationell bakgrund och kön.*Beroende variabel: graden av samhörighet med ursprungskulturen*

Känslan av samhörighet med svensk kultur (ref: Endast lite/inte alls):	Nordisk	Män	
		Europeisk	Utomeuropeisk
Delvis	0.889 (0.558)	0.765 (0.566)	0.372 (0.305)
Helt	0.465 (0.571)	0.006 (0.579)	0.139 (0.375)
Känslan av samhörighet med svensk kultur (ref: Endast lite/inte alls):	Nordisk	Kvinnor	
		Europeisk	Utomeuropeisk
Delvis	0.456 (0.725)	-0.871 (0.698)	-0.052 (0.327)
Helt	0.270 (0.727)	-1.844** (0.721)	-1.135** (0.451)

Beroende variabeln: graden av samhörighet med svenska

Känslan av samhörighet med bakgrundskulturen (ref: Endast lite/inte alls):	Nordisk	Män	
		Europeisk	Utomeuropeisk
Delvis	-1.333*** (0.333)	-0.831** (0.360)	0.018 (0.258)
Helt	-0.159 (0.313)	-0.543 (0.443)	0.080 (0.355)
Känslan av samhörighet med bakgrundskulturen (ref: Endast lite/inte alls):	Nordisk	Kvinnor	
		Europeisk	Utomeuropeisk
Delvis	-1.820*** (0.309)	-1.502*** (0.347)	-1.141*** (0.342)
Helt	-0.398 (0.518)	-1.481*** (0.434)	-1.151*** (0.419)

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Ordered logit modeller som kontrollerar för kön, invandringsstatus, nationell bakgrund, civilstånd, små barn, boende i storstads område och utbildning.

Syftet med dessa identitetsskattningar är att undersöka hur sambandet mellan den etniska minoritetskulturen och den svenska majoritetskulturen ser ut för en kohort elever med utländsk bakgrund som gick ut högstadiet 1988. Resultaten visar tydligt att graden av samhörighet med ursprungskulturen drivs av andra egenskaper än graden av samhörighet med majoritetskulturen. Därmed kan det ena identitetsbegreppet inte ses som en spegelbild av det andra. Sambandet mellan de två formerna av identitet varierar beroende på vilken form av identitet som undersöks och beroende på kön och nationell bakgrund. Med en tvådimensionell identitetsmodell tillåter vi en större flexibilitet i hur individer förhåller sig till sin ursprungskultur och till den svenska majoritetskulturen. Att använda den tvådimensionella ansatsen innebär heller inte någon begränsning då identitetskategorierna assimilerad och separerad fortfarande möjliggör för förekomsten av oppositionella identiteter.³⁷

4.1.3 Kulturell identitet

Innan vi går vidare och studerar sambandet mellan kulturell identitet och arbetsmarknadsutfall är det av intresse att undersöka sambandet mellan olika demografiska egenskaper respektive utbildning och de fyra identi-

³⁷ Eftersom graden av samhörighet till ursprungskulturen samt svenska majoritetskulturen mats i fyra nivåer, är det möjligt att modellera sambandet mellan de två formerna av identitet ännu mer flexibelt. Vår tvådimensionella ansats tillåter fyra kombinationer medan den mest flexibla modellen tillåter 16 kombinationer. Den senare är dock mycket svårtolkad varför vi håller oss till den enklare två dimensionella måttet på kulturell identitet.

tetskategorier (assimilerad, integrerad, separerad och marginaliserad) som utgör vår tvådimensionella definition av kulturell identitet. Samtliga kategorier kodas som noll/ett-variabler och en individ kan endast tillhöra en av de fyra möjliga kulturella identiteterna. Tabell 5 redovisar resultaten från linjära sannolikhetsmodeller för sannolikheten att tillhöra respektive kulturell identitet.³⁸

Tabell 5: Sannolikheten att tillhöra respektive kulturell identitet

Beroende variabeln: kulturell identitetskategori (se not)

	(1) Assimilerad	(2) Integrerad	(3) Separerad	(4) Marginaliserad
Kvinna	-0.018 (0.029)	0.049* (0.029)	-0.004 (0.008)	-0.027*** (0.009)
Utrikes född	-0.005 (0.026)	0.016 (0.028)	0.001 (0.010)	-0.013 (0.009)
Nationell bakgrund (ref: Finland):				
Övriga Norden	-0.059 (0.044)	0.043 (0.045)	0.015 (0.015)	0.000 (0.009)
Västeuropa	-0.105** (0.053)	0.050 (0.060)	0.041** (0.017)	0.014 (0.017)
Östeuropa	-0.003 (0.045)	-0.053 (0.045)	0.025*** (0.009)	0.031** (0.015)
Afrika	-0.205*** (0.045)	0.029 (0.059)	0.120*** (0.038)	0.056* (0.029)
Asien	-0.123*** (0.039)	-0.032 (0.041)	0.104*** (0.017)	0.051*** (0.011)
Sydamerika	-0.090** (0.042)	-0.006 (0.045)	0.062*** (0.020)	0.033** (0.014)
Gift/sambo	-0.001 (0.031)	-0.005 (0.032)	0.015 (0.009)	-0.009 (0.009)
Barn	-0.012 (0.040)	-0.001 (0.040)	-0.005 (0.011)	0.017 (0.013)
Storstad	-0.015 (0.036)	-0.029 (0.035)	0.019** (0.009)	0.025** (0.011)
Gymnasial utb.	-0.054 (0.033)	0.081** (0.034)	-0.014 (0.010)	-0.013 (0.013)
Universitet	-0.050 (0.031)	0.080** (0.032)	-0.008 (0.009)	-0.023*** (0.007)
Antal obs.	3088	3088	3088	3088
R ²	0.02	0.02	0.04	0.03

Standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Linjära sannolikhetsmodeller för sannolikheten att tillhöra respektive identitetskategori. Beroende variabel är en dummyvariabel som indikerar om en individ har kategoriserats som assimilerad (kolumn 1), integrerad (kolumn 2), separerad (kolumn 3) och marginaliserad (kolumn 4).

Resultaten visar att kvinnor i högre grad har en integrerad identitet och i lägre grad en marginaliserad identitet jämfört med män. Det finns ingen systematisk skillnad mellan utrikes födda och inrikes födda i sannolikheten att tillhöra någon av de fyra definierade kulturella identiteterna. Utbildning kan generellt sägas öka sannolikheten för den integrerade identiteten och minska sannolikheten för den marginaliserade. Personer som bor i storstadsområden har en högre sannolikhet att vara separerade och marginaliserade.

Resultaten för nationell bakgrund skall tolkas i relation till referensgruppen som är individer med finländsk bakgrund. Personer med västeuropeisk och utomeuropeisk bakgrund har lägre sannolikheter att vara assimilerade. För samtliga nationaliteter, förutom de med nordisk bakgrund, gäller att de har högre sannolikhet att vara separerade. Slutligen gäller att östeuropéer och utomeuropéer har högre sannolikhet att vara marginaliserade, låt vara

³⁸ Koefficientestimaterna visar hur en enhets förändring i en egenskap (alternativt en diskret förändring för kategorivariabler) påverkar sannolikheten att tillhöra den kulturella identiteten.

att sambanden skiljer sig mellan män och kvinnor, se Tabell A3 i Appendix.

4.2 Kulturell identitet och sysselsättning

Slutsatsen från identitetsskattningarna ovan är att identitetsformationen hos individer med utländsk bakgrund bör studeras utifrån ett tvådimensionellt tänkande, där identifikationen med den ena kulturen tillåts variera oberoende av identifikationen med den andra. När vi nu undersöker hur kulturell identitet är korrelerad med sysselsättning och senare med inkomst, används därför en tvådimensionell identitetsstruktur.³⁹ Resultaten från skattningarna visar vilka chanser individer med en integrerad, separerad eller marginaliserad identitet har att få sysselsättning respektive inkomst jämfört med individer som har en assimilerad identitet (referensgruppen).

Tabell 6 visar resultaten från sysselsättningskattningar för samtliga individer i urvalet och för män respektive kvinnor. Skattningsresultaten visar sambandet mellan kulturell identitet och sysselsättning, konstanthållet för demografiska egenskaper, nationell bakgrund, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus åren 1992–1994 samt arbetsmarknadsstatus och månadslön 1995.⁴⁰ Ett potentiellt problem med att mäta effekten av kulturell identitet på sysselsättning är, som ovan konstaterats, om t.ex. individens identitet påverkas av tidigare erfarenheter på arbetsmarknaden som också har en direkt effekt på senare sysselsättningsnivåer. Detta s.k. endogenitetsproblem innebär att estimaten för kulturell identitet fångar upp andra egenskaper som har en inverkan på sannolikheten att vara sysselsatt. För att få ett korrekt estimat för hur kulturell identitet påverkar sysselsättning behöver vi därför konstanthålla för effekter som kan inverka på sysselsättning genom kulturell identitet. Av den anledningen inkluderas i modellen kontroller för tidigare erfarenheter på arbetsmarknaden.⁴¹

Resultaten i Tabell 6 för samtliga individer (kolumn 1) visar att det bara finns små skillnader i sysselsättning mellan individer med en integrerad identitet och de som har en assimilerad identitet. De integrerade har tre procentenheters lägre chans att vara sysselsatta jämfört med de assimilerade. Individer med den separerade identiteten har däremot betydligt sämre

³⁹ Sannolikheten att vara sysselsatt skattas med linjära sannolikhetsmodeller för åren 1995 till 2002 och koefficientestimaten visar därmed skillnaden i sannolikheten att vara sysselsatt i genomsnitt för hela tidsperioden och uttrycks i procentenheter. Standardfelen är klustrade på individnivå samt korrigerade för heteroskedasticitet av okänd form.

⁴⁰ Arbetsmarknadsstatus 1995 mätts i februari 1995 i enkätundersökningen medan sysselsättningsstatus är register data om sysselsättning från november månad respektive år, inklusive 1995.

⁴¹ Notera att resultaten i sektion 4.1 för identitetsskattningarna tyder på att tidigare arbetsmarknadsutfall endast har en begränsad inverkan på självuppfattad identitet. Denna form av endogenitetsproblem är därför troligen mindre än vad som tidigare befarades. Däremot kan andra endogenitetsproblem fortfarande finnas på grund av icke observerbara egenskaper som är korrelerade till identitet, exempelvis erfarenheter av diskriminering, vilka också har en inverkan på utfallet. I en utökad modellspecifikation, vilken redovisas i Tabell 9, inkluderar vi en variabel som mäter förväntningar om framtida sysselsättningsmöjligheter. Dessa förväntningar kan tänkas fånga upp sådana svårobserverade egenskaper som motivation, talang, intelligens, kontaktnät samt också erfarenheter av diskriminering.

sysselsättningschanser och har 8 procentenheter lägre sannolikhet att vara sysselsatta än de assimilerade. Av resultaten i kolumn 2 och kolumn 3 framgår att skillnaderna i sysselsättning mellan olika kulturella identiteter är ett manligt fenomen. Resultaten för män (kolumn 2) är snarlika de som gäller för hela gruppen medan resultaten för kvinnor (kolumn 3) inte visar några systematiska skillnader mellan de olika kulturella identiteterna vad gäller sysselsättning. Bland män är skillnaderna små mellan den integrerade och den assimilerade identiteten medan den separerade identiteten har betydligt lägre sysselsättningschanser (9,5 procentenheter) jämfört med den assimilerade identiteten. Däremot finns det inga statistiskt säkerställda resultat för den marginaliserade identiteten, vilket troligtvis beror på att antalet personer som uppfattar sig som marginaliserade är få till antalet och är mycket heterogena. Koefficientestimaterna för de marginaliserade är negativa men standardfelen är stora.

Tabell 6: Sannolikheten att vara sysselsatt 1995-2002

Beroende variabeln: sysselsättningsstatus

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):			
Integrerad	-0.031* (0.017)	-0.036* (0.021)	-0.021 (0.025)
Separerad	-0.083*** (0.030)	-0.095** (0.037)	-0.068 (0.047)
Marginaliserad	-0.067 (0.042)	-0.076 (0.049)	-0.036 (0.056)
Antal obs.	24043	12029	12014

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Linjära sannolikhetsmodeller som också kontrollerar för demografiska egenskaper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus (1992-1994), arbetsmarknadsstatus (1995), inkomst 1995 och gemensamma tids effekter. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

Övriga resultat är förväntade och redovisas i Tabell A4 i appendix. Kvinnor har lägre sysselsättningssannolikheter än män och högre utbildning är korrelerad med högre sysselsättningschanser (kolumn 1). Individer som var arbetslösa eller utanför arbetsmarknaden under tidiga delen av 1995 har i genomsnitt lägre sysselsättningssannolikheter därefter. Män med små barn har högre sysselsättningssannolikheter medan kvinnor med små barn har lägre sannolikheter. Utrikes födda skiljer sig inte från infödda i termer av sysselsättning.⁴² I jämförelse med referensgruppen har individer med annan nordisk bakgrund (dock inte kvinnor), västeuropeisk, östeuropeisk (dock inte kvinnor), asiatisk och sydamerikansk bakgrund lägre sysselsättningssannolikheter.⁴³

⁴² Återigen beror detta troligtvis på att de utrikes födda i denna studie invandrade till Sverige vid en relativt tidig ålder och därmed har lång vistelsetid och huvuddelen av sin utbildning från Sverige.

⁴³ Ett oförväntat resultat är att inga systematiska skillnader i sysselsättningssannolikheter hittas mellan de med finsk bakgrund och de med afrikanskt bakgrund. Denna grupp är liten till storlek i urvalet (87 personer har afrikansk bakgrund 1995) och troligtvis utgör en selekterad grupp som invandrade till Sverige innan den stora vågen av utomeuropeisk invandring från mitten av 1970 talet framåt. Flertalet studier i Sverige har visat på stora sysselsättningsgap mellan utrikes födda med utomeuropeisk bakgrund och infödda, se till exempel Arai *et al.*, (2000a, 2000b), Ekberg (1991), Nekby (2003), Vilhelmsson (2002) and Wadensjö (1997). För svenska studier rörande infödda med utländsk bakgrund, se Behtoui (2002, 2006), Ekberg & Rooth (2003), Hammarstedt & Palme (2004), Vilhelmsson (2002)

Som tidigare vill vi undersöka hur känsliga de rapporterade resultaten är för olika modellspecifikationer. I Tabell A5 i appendix redovisas resultaten för kulturell identitet i fyra olika sysselsättningsekvationer.⁴⁴ Vi fokuserar på resultaten i modell 3 och 4 eftersom dessa modeller undersöker effekten av kulturell identitet på sysselsättning för individer med samma arbetsmarknadshistorik. I modell 3 finns dock en risk för att resultaten för hur kulturell identitet påverkar chansen till sysselsättning till viss del beror på att de som har goda språkkunskaper i svenska dels lyckas bättre på arbetsmarknaden, dels i högre grad identifierar sig med den svenska kulturen. Resultat som visar att separerade har lägre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med assimilerade kan då helt enkelt förklaras av skillnader i språkkunskaper. Samma problem uppstår om individer med t.ex. låg ambitionsnivå (vilket minskar sannolikheten att få jobb i framtiden) i hög grad har en viss form av kulturell identitet. Skillnader i sysselsättningschanser mellan olika identitetsgrupper behöver då inte vara ett resultat av de olika identiteterna i sig utan av gruppskillnader i ambitionsnivå. Modell 4 tar sig an dessa problem genom att undersöka effekten av kulturell identitet för individer som har samma självuppfattade svenskunskaper samt lika höga eller låga förväntningar om sin framtida arbetsmarknadssituation.⁴⁵

Resultaten visar att den skattade effekten av en separerad identitet är robust för olika modellspecifikationer. Sysselsättningsskillnaden till de assimilerade minskar något när demografiska egenskaper och utbildning inkluderas i skattningen (modell 2) men ändras inte då andra kontrollvariabler läggs till modellen. Sysselsättningsskillnaden mellan assimilerade och integrerade män uppkommer först när vi konstanthåller för skillnader i arbetsmarknadsförhållandena under åren 1992–1995. Innebörden av detta är att de integrerade, konstanthåller för övriga kontrollvariabler, hade en mer fördelaktig arbetsmarknadssituation vid tidpunkten för och åren innan enkätundersökningen.

För kvinnor framgår av råa genomsnitt (modell 1) att separerade kvinnor har en statistiskt signifikant lägre sysselsättningssannolikhet än assimilerade kvinnor. Estimatets storlek minskar när vi konstanthåller för skillnader i demografiska egenskaper samt utbildning och försvinner helt om dessutom erfarenheter på arbetsmarknaden före 1995 läggs till som kontrollvariabel.

De redovisade resultaten för sambandet mellan kulturell identitet och sysselsättning bygger på ett genomsnitt för perioden 1995–2002 då individerna i undersökningen är mellan 23 och 30 år. Det är därför troligt att flera av dem, särskilt under de första åren, studerar på kommunal vuxenskola eller högskola/universitet. I enkätsvaren från februari 1995 uppger 7,5 att de studerar på Kommunal vuxenskola och 17 procent att de studerar på högskola/universitet. De som fortsätter med sina studier och de som på-

---

och Österberg (2000). Givet kontroll för demografiska egenskaper och human kapital har sysselsättningsgapet till de infödda visats vara störst för afrikanska män (se Rapport Integration, 2005).

⁴⁴ Se Tabell 9 för specifikation av vilka kontrollvariabler som inkluderas i respektive modell.

⁴⁵ Individens förväntningar om sin framtida arbetsmarknadssituation kan fånga upp egenskaper som är kopplade till begåvning (t.ex. motivation, intelligens, arbetskapacitet, ambitionsnivå etc.) och erfarenheter av diskriminering. En individ som har utsatts för diskriminering i tidigare kontakter med arbetsmarknaden har, allt annat lika, troligen mindre förhoppningar om att få ett permanent jobb under de kommande åren. Dessa s k icke-observerbara egenskaper kan påverka både individernas kulturella identitet och deras framtida sysselsättningsmöjligheter.

börjar studier under vår utfallsperiod, november 1995 till november 2002, kommer sorteras in i den »negativa« utfallsgruppen ej sysselsatta.⁴⁶ Om det är så att individens benägenhet att läsa vidare efter gymnasiet på något vis hänger samman med hans eller hennes kulturella identitet kan de ovan redovisade resultaten vara något missvisande.⁴⁷ För att undersöka förekomsten av sådana heterogeniteter har vi estimerat sysselsättningsekvationer utan de individer som under året haft inkomster från studieverksamhet och samtidigt inte definierats som arbetslösa av AMS.⁴⁸ Resultaten från dessa skattningar redovisas i Tabell A6 i appendix. Dessa skattningar visar inte längre någon systematisk skillnad i sannolikheten att vara sysselsatt mellan de assimilerade och de integrerade. Detta gäller både då skattningarna utförs för samtliga och enbart för män. För de separerade och marginaliserade ser vi endast små förändringar jämfört med tidigare resultat.

Tabell 7 redovisar sysselsättningsekvationer uppdelade efter aggregerad nationell bakgrund och kön. I tabellen framgår att marginaliserade nordiska män har svagt signifikant *högre* sysselsättningssannolikheter än assimilerade nordiska män. För män med europeisk eller utomeuropeisk bakgrund går resultaten i motsatt riktning men är inte statistiskt säkerhetsställda. Den marginaliserade identiteten har därmed olika effekt på chansen till sysselsättning beroende på nationell bakgrund, vilket förklarar varför vi inte hittar några signifikanta resultat för den marginaliserade identiteten då modellen skattas för samtliga män. I övrigt ser vi att separerade europeiska män har lägre sysselsättningschanser än assimilerade europeiska män. Marginaliserade europeiska kvinnor har också lägre sysselsättningssannolikhet än assimilerade europeiska kvinnor. Däremot finns inga systematiska samband mellan kulturell identitet och sysselsättning för personer med utomeuropeisk bakgrund. Individer med utomeuropeisk bakgrund har en generellt sämre ställning på arbetsmarknaden och en potentiell förklaring till resultaten är att identitet spelar mindre roll för personer med denna bakgrund, dvs. att en integrerad eller assimilerad identitet inte kan överväga de andra svårigheter som dessa personer möter vid inträdet på arbetsmarknaden.

---

⁴⁶ Det är dock i registerdata möjligt att både vara student och anställd. Till exempel kommer de personer som vid sidan om studierna arbetar extra minst en timme under november månads mätvecka registreras som sysselsatta.

⁴⁷ Av den deskriptiva statistiken framgår att en större andel av de integrerade (23 procent) har läst minst en termin på högskola/universitet i februari 1995 jämfört med de assimilerade (16 procent). För de separerade och marginaliserade är motsvarande andelar 19 respektive 9 procent.

⁴⁸ Sysselsättningskattningarna utgår från modell 3 och har gjorts för samtliga individer i urvalet och separat för män respektive kvinnor. Som tidigare beskrivits inkluderar modell 3 förutom årsdummies även kontroller för demografiska egenskaper, utbildning, arbetsmarknadsstatus 1992-1995 och månadslön 1995.

Tabell 7: Sannolikheten att vara sysselsatt 1995-2002, för aggregerad nationell bakgrund och kön

Beroende variabel: sysselsättningsstatus

Kulturell identitet(ref: Assimilerad):	Män		
	Nordisk	Europeisk	Utomeuropeisk
Integrerad	-0.049 (0.033)	-0.039 (0.034)	-0.022 (0.033)
Separerad	-0.112 (0.092)	-0.166*** (0.058)	-0.037 (0.053)
Marginaliserad	0.099* (0.051)	-0.102 (0.080)	-0.100 (0.064)
Kulturell identitet(ref: Assimilerad):	Kvinnor		
	Nordisk	Europeisk	Utomeuropeisk
Integrerad	0.002 (0.032)	-0.024 (0.033)	-0.004 (0.049)
Separerad	-0.138 (0.098)	-0.106 (0.123)	-0.012 (0.059)
Marginaliserad	0.014 (0.087)	-0.253* (0.134)	0.021 (0.079)

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Linjära sannolikhetsmodeller som också kontrollerar för demografiska egenskaper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus (1992-1994), arbetsmarknadsstatus (1995) och gemensamma tids effekter. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

Sammanfattningsvis visar resultaten i denna studie, tvärtemot vad som kan förväntas i modeller som bygger på hypotesen om oppositionella identiteter, att graden av samhörighet med ursprungskulturen är mindre viktig för chansen till sysselsättning än graden av samhörighet med majoritetskulturen. Vi finner endast små skillnader i sysselsättning mellan de assimilerade och de integrerade vilka är två grupper som delar en stark samhörighet till majoritetskulturen men har varierande förankring i minoritetskulturen. Detta innebär att givet en stark svensk identitet spelar det mindre roll om man har en stark eller svag förankring i sin ursprungskultur. Därtill skiljer sig inte sannolikheten att vara sysselsatt mellan separerade och marginaliserade individer, vilka delar en svag samhörighet med den svenska majoritetskulturen men olika samhörighet med ursprungskulturen. För individer med en svag svensk identitet finns därmed varken en negativ eller en positiv effekt av en stark minoritetsidentitet. Vidare tyder resultaten på att skillnader i kulturell identitet spelar mindre roll för kvinnor och för personer med utomeuropeisk bakgrund.

4.3 Kulturell identitet och inkomst

Vi avslutar vår undersökning med att studera sambandet mellan kulturell identitet och inkomst för personer som har haft en positiv inkomst under året, d.v.s. någon form av sysselsättning. Resultat från inkomstskattningar redovisas i Tabell 8 och för samtliga visas att det endast är de marginaliserade som har en lägre genomsnittsinkomst, 17 till 20 procent lägre för åren 1995–2002 jämfört med de assimilerade.⁴⁹ För övriga identitetsgrupper försvinner skillnaderna när modellen tar hänsyn till skillnader i demografiska egenskaper och utbildning.

För män är resultaten något annorlunda. Integrerade män har 9 procent lägre inkomster än assimilerade män medan separerade män har cirka 20

⁴⁹ Då den beroende variabeln är logaritmerad får de skattade koefficienterna en procentuell tolkning.

procents lägre inkomster. För kvinnor finns inga systematiska samband mellan kulturell identitet och inkomst.⁵⁰

Tabell 8: Inkomstskattningar 1995-2002

Beroende variabel: log av arbetsinkomst

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):			
Integrerad	-0.058 (0.042)	-0.093** (0.045)	-0.010 (0.061)
Separerad	-0.105 (0.076)	-0.141 (0.097)	0.019 (0.129)
Marginaliserad	-0.200* (0.103)	-0.219* (0.126)	-0.030 (0.134)
Antal obs.	20155	10060	10095

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: OLS-modell som också kontrollerar för demografiska egenskaper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus (1992-1994), arbetsmarknadsstatus (1995), inkomst 1995 och gemensamma tids effekter. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

I Appendix, Tabell A8, redovisas inkomstekvationer som är skattade separat för aggregerad nationell bakgrund och kön. Resultaten visar att sambandet mellan kulturell identitet och inkomst varierar över de olika grupperna. Integrerade nordiska män har 14 procent lägre inkomst än assimilerade nordiska män. Separerade europeiska män har nästan 50 procent lägre inkomster än assimilerade europeiska män. Slutligen har marginaliserade utomeuropeiska män cirka 40 procent lägre inkomster än assimilerade utomeuropeiska män. Övriga skillnader mellan identitetsgrupper för män är inte statistiskt säkerställda. För kvinnor gäller att marginaliserade europeiska kvinnor har väsentligt lägre (88 procent) inkomster än assimilerade europeiska kvinnor medan övriga skillnader inte heller är statistiskt säkerställda.

⁵⁰ Se Tabell A7 i appendix för resultat från fyra olika inkomstmodeller.

5. Slutsatser

Kulturell identitet är ett begrepp som beskriver sambandet mellan känslan av samhörighet med den etniska bakgrundskulturen och den svenska majoritetskulturen. Syftet med denna studie är att analysera kulturell identitet och dess samband till olika arbetsmarknadsutfall hos en kohort individer med utländsk bakgrund. Istället för att studera detta samband utifrån det inbyggda motsatsförhållande som finns i den endimensionella modellen, där en känsla av samhörighet med den ena kulturen per automatik associeras med en distansering från den andra, använder vi en tvådimensionell identitetsmodell som behandlar de två identitetsbegreppen som separata processer. Genom att använda den tvådimensionella modellen kan vi analysera effekten av en stark minoritetsidentitet i kombination med både en stark och en svag majoritetsidentitet. Resultaten från de inledande identitetsskattningarna stödjer behovet av en mer flexibel modellering av identitet då de empiriska sambanden varierar efter vilken form av identitet som undersöks och varierar efter kön och nationell bakgrund.

Vi finner endast små skillnader i sannolikheten att vara sysselsatt mellan de som är assimilerade och de som är integrerade, två grupper som delar en stark majoritetsidentitet men som har en varierande grad av minoritetsidentitet. Generellt finns det heller inga skillnader i arbetsinkomster mellan dessa två identitetsgrupper. Slutsatsen är att det är känslan av samhörighet med majoritetskulturen som är viktigast för att lyckas på arbetsmarknaden och givet denna så spelar graden av identifikation med bakgrundskulturen mindre roll. Sambandet mellan kulturell identitet och arbetsmarknadsutfall tycks dock främst vara ett manligt fenomen. Det finns nämligen inga systematiska skillnader mellan olika kulturella identiteter och sysselsättning/inkomst för kvinnor. Inte heller finns det något sådant samband för personer med utomeuropeisk bakgrund. En tänkbar förklaring till detta är att en stark förankring i majoritetskulturen inte kan överbrygga andra svårigheter som personer med utomeuropeisk bakgrund möter på den svenska arbetsmarknaden, t.ex. diskriminering på grund av hudfärg eller avvikande efternamn.

Vår studie ifrågasätter därmed de tidigare studier som antar ett motsatsförhållande mellan identifikationen med ursprungskulturen respektive majoritetskulturen. Resultaten här visar att givet en stark förankring till majoritetskulturen spelar graden av samhörighet till den etniska bakgrundskulturen mindre roll för utfallet på arbetsmarknaden. Detta är viktigt inte minst med tanke på de psykologiska studier som visar att det finns en högre grad av välbefinnande och social anpassning bland dem som är integrerade.

Det är också viktigt att understryka att resultaten i denna studie bygger på uppgifter om en kohort studenter med utländsk bakgrund som antingen är födda i Sverige eller födda utomlands men som har en lång vistelsetid i Sverige. Huvuddelen av personerna i den här kohorten har därmed sin utbildning och erfarenheter från Sverige. Vårt urval är därmed inte representativt för dagens population av personer med utländsk bakgrund som finns i Sverige och som oftare har kortare vistelsetid och varierande utbildningar och erfarenheter. I vilken grad de resultat som här har redovisats gäller generellt för personer med utländsk bakgrund är en fråga för framtida forskning.

Referenser

- Arai, M., Regnér, H. & Schröder, L., 2000a, *Invandrare på den svenska arbetsmarknaden*. DS 2000:69.
- Arai, M., Schröder, L. & Vilhelmsson, R., 2000b, *En svartvit arbetsmarknad* Report to the Expert Group in Public Economics (ESO), DS 2000:47.
- Akerlof, G.A. (1997) »Social Distance and Social Decisions.« *Econometrica* Vol. 65, No. 5: 1005–1027.
- Akerlof, G.A. och Kranton R.E. (2000) »Economics of Identity.« *Quarterly Journal of Economics* 115: 715–753.
- Austen-Smith, D. och Fryer R.G. Jr. (2005) »An Economic Analysis of ›Acting White‹.« *Quarterly Journal of Economics* 120 (2): 551–583.
- Battu, H., Mwale, M. och Zenou, Y. (2003) »Do Oppositional Identities Reduce Employment for Ethnic Minorities?« IZA Discussion Paper No. 721.
- Behtoui, A. (2002) »Unequal Opportunities for Young People with Immigrant Backgrounds in the Swedish Labour Market« *Labour*, Vol 18, Nr.4: 633–674.
- Behtoui, A. (2006) *Om de hade på »rätt plats« födda föräldrar*, Report to the Board of Integration, Sweden: Rapport Integration 2005.
- Berry, J.W. (1980) »Acculturation as varieties of adaptation.« In A. M. Padilla (Ed.), *Acculturation: Theory, models and some new findings* (pp.9–25). Boulder, CO: Westview Press.
- Berry, J.W. (1984) »Multicultural policy in Canada: A social psychological analysis.« *Canadian Journal of Behavioural Science* 16: 353–370.
- Berry, J.W. (1997) »Immigration, Acculturation and Adaptation (Lead article).« *Applied Psychology: An International Review* 46 (1): 5–34.
- Berry, J.W. och Sam, D.L. (1997) »Acculturation and adaptation.« In J. W. Berry, M. H. Segall & C. Kagitcibasi (Eds.), *Handbook of Cross-Cultural Psychology*, Vol. 3: Social behaviour and applications (2nd ed.) (pp. 291–326). Boston: Allyn & Bacon.
- Berry, J.W. (2005) »Acculturation: Living successfully in two cultures« *International Journal of Intercultural Relations* 29: 697–712.
- Bisin, A., Patacchini, E., Verdier, T. och Zenou Y. (2006) »›Bend it like Beckham‹: Identity, Socialization, and Assimilation.« CEPR Discussion Paper, DP5662.

Bodenhorn, H. och Ruebeck, C.S. (2003) *The Economics of Identity and the Endogeneity of Race* National Bureau of Economic Research Working Paper 9962.

Cook, P. och Ludwig, J. (1997) »Weighing the Burden of Acting White: Are There Race Differences in Attitudes Towards Education?« *Journal of Policy Analysis and Management*, Vol. 16, No. 3: Summer 1997.

Constant, A., Gataullina, L., och Zimmermann K.F. (2006a) *Ethnosizing Immigrants*. IZA Discussion Paper No. 2040.

Constant, A., Gataullina, L., Zimmermann K.F. och Zimmermann, L. (2006b) *Clash of Cultures: Muslims and Christians in the Ethnosizing Process*. IZA Discussion Paper No. 2350.

Constant, A., Gataullina, L., och Zimmermann K.F. (2006c) *Gender, Ethnic Identity and Work* IZA Discussion Paper No. 2420.

Darity. W.A., Mason, P.L. och Stewart, J.B. (2004) *The Economics of Identity: The Origin and Persistence of Racial Identity Norms* Manuscript 2004.

Ekberg, J. (1991) »Vad hände sedan? En studie av utrikes födda på arbetsmarknaden« *ACTA Wexionesia* 2, Economy & Politics 3, Växjö.

Ekberg, J. och Rooth, D. O. (2003) »Unemployment and Earnings for Second Generation Immigrants in Sweden« *Journal of Population Economics* 16:787–814.

Erikson, E.H. (1968) *Identity: Youth and crises*. New York: Norton.

Ferguson, R. (2001) »A Diagnostic Analysis of Black-White GPA Disparities in Shaker Heights, Ohio« in Ravitch, D. (ed.) *Brookings Papers on Education Policy 2001*, Washington, DC: Prookings Institution Press, 2001: 347–414.

Fordham, S. och Ogbu, J.U. (1986) »Black Students' School Success: Coping with the Burden of ›Acting‹ White.« *The Urban Review* 18 (3):176–206.

Fryer, R. (2004) *An Economic Approach to Cultural Capital* Manuscript, Harvard University.

Fryer, R.G. och Torelli, P. (2005) »An Empirical Analysis of ›Acting White‹.« NBER Working Paper 11334.

Hammarstedt, M. och Palme, M. (2004) *Intergenerational Mobility, Human capital Transmission and the economic Position of Second-generation Immigrants in Sweden*, Department of Economics, Stockholm University.

- Lazear, E.P. (1999) »Culture and language.« *The Journal of Political Economy* 107(6): 95–126.
- Mason, P. (2004) »Annual Income, Hourly Wages, and Identity Among Mexican-Americans and other Latinos.« *Industrial Relations* 43 (4): 817–834
- Nekby, L. (2003) *Empirical Studies on Health Insurance, Employment of Immigrants and the Gender Wage Gap* Doctoral Dissertation, Department of Economics, Stockholm University, 2003:2.
- Patacchini, E. och Zenou, Y. (2006) *Racial Identity and Education*. CEPR Discussion Papers No. 5607.
- Pendakur, K. och Pendakur, R. (2005) *Ethnic Identity and the Labour Market*. Working Paper, Department of Economics, Simon Fraser University, Canada.
- Phinney, J.S. (1989) »Stages of Ethnic Identity in Minority Group Adolescents.« *Journal of Early Adolescence* 9:34–49.
- Phinney, J.S. (1990) »Ethnic identity in adolescents and adults: Review of research.« *Psychological Bulletin* 108: 499–514.
- Phinney, J.S., Horenczyk, G., Liebkind, K. och Vedder, P. (2001) »Ethnic identity, immigration, and well-being: An international perspective.« *Journal of Social Issues* 57:493–510.
- Rapport Integration 2005*. (2006) Board of Integration, Sweden. ISSN 1651–1662.
- Rumbaut, R.G. (1994) »The Crucible within: Ethnic Identity, Self-Esteem, and Segmented Assimilation among Children of Immigrants« *International Migration Review* Vol. 28, No. 4: 748–794.
- Ryder A.G., Alden, L.E. och Paulhus, D.L. (2000) »Is acculturation unidimensional or bidimensional? A head-to-head comparison in the prediction of personality, self-identity, and adjustment.« *Journal of Personality and Social Psychology* 79(1):49–65.
- Sanchez, J. och Fernandez, D.M. (1993) »Acculturative stress among Hispanics: A bidimensional model of ethnic identity.« *Journal of Applied Social psychology* 23:654–658
- Virta, E. och Westin, C. (1999) *Psychosocial Adjustment of Adolescents with Immigrant Background in Sweden*. Occasional Papers, No. 2. Stockholm: Centre for Research on International Migration and Ethnic Relations, Stockholm University.
- Vilhelmsson, R. (2002) »Ethnic Differences in the Swedish Youth Labor Market« i *Wages and Unemployment of Immigrants and Natives in*

Sweden, Doktorsavhandling, Institutet för social forskning: Doctoral Dissertation:56

Wadensjö, E. (1997) *Invandrarkvinnornas arbetsmarknad* SOU 1997:137.

Wooldridge, J.M. (2006) *Cluster-Sample Methods in Applied Econometrics- An Extended Analysis*. Manuscript. Michigan State University.

Zimmermann, L., Gataullina, L., Constant, A. och Zimmermann, K. (2006) *Human Capital and Ethnic Self-Identification of Migrants*. IZA DP No. 2300.

Österberg, T. (2000) *Economic Perspectives on Immigrants and Intergenerational Transmissions*, Doctoral Dissertation, Department of Economics, Handelshögskolan, Göteborg University.

Appendix

Tabell A1: Sannolikheten att ha en stark förankring i ursprungskulturen, fyra modeller.

Beroende variabeln: graden av samhörighet med ursprungskulturen

	Samtliga			
Känslan av samhörighet med svensk kultur (ref: Endast lite/inte alls):	(1)	(2)	(3)	(4)
Delvis	0.356*	0.294	0.275	0.328*
	(0.196)	(0.188)	(0.195)	(0.190)
Helt	-0.161	-0.264	-0.283	0.228
	(0.217)	(0.212)	(0.219)	(0.212)
	Män			
Känslan av samhörighet med svensk kultur (ref: Endast lite/inte alls):	(1)	(2)	(3)	(4)
Delvis	0.559**	0.545**	0.575**	0.630**
	(0.258)	(0.250)	(0.248)	(0.250)
Helt	0.036	0.059	0.120	0.438
	(0.291)	(0.286)	(0.283)	(0.279)
	Kvinnor			
Känslan av samhörighet med svensk kultur (ref: Endast lite/inte alls):	(1)	(2)	(3)	(4)
Delvis	-0.010	-0.141	-0.215	-0.074
	(0.260)	(0.254)	(0.263)	(0.257)
Helt	-0.555*	-0.789***	-0.916***	-0.116
	(0.286)	(0.296)	(0.298)	(0.288)
Kontroll för:				
Demografiska egenskaper och utbildning	Nej	Ja	Ja	Ja
Arbetsmarknadsstatus (1992-1995), språkkunskaper, förväntningar	Nej	Nej	Ja	Ja
Användandet av modersmål, delatagande i etniska aktiviteter	Nej	Nej	Nej	Ja

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Arbetsmarknadsstatus (1992-1995) inkluderar kontroll för sysselsättning 1992-1994, arbetsmarknadsstatus 1995 (sysselsatt, i arbetsmarknadsprogram, arbetslös, utanför arbetskraften) samt månadslön 1995. Språkkunskaper är en kontroll för självuppfattade språkkunskaper i svenska. Förväntningar är en kontroll för hur individen bedömer sin möjlighet att få ett stadigvarande arbete på den ordinarie arbetsmarknaden inom 4-5 år. Modersmål är en kontroll för hur ofta individen använder sitt hemspråk. Etniska aktiviteter är en kontroll för om individen deltar i aktiviteter där modersmålet talas. Skattningar baseras på ordered logit modeller.

Tabell A2: Sannolikheten att ha en stark förankring i majoritetskulturen, fyra modeller.*Beroende variabeln: graden av samhörighet med svenska majoritetskulturen*

	Samtliga			
Känslan av samhörighet med bakgrundskulturen (ref: Endast lite/inte alls):	(1)	(2)	(3)	(4)
Delvis	-1.083*** (0.147)	-1.041*** (0.150)	-1.027*** (0.150)	-0.694*** (0.150)
Helt	-0.501*** (0.188)	-0.562*** (0.181)	-0.549*** (0.174)	0.026 (0.172)
	Män			
Känslan av samhörighet med bakgrundskulturen (ref: Endast lite/inte alls):	(1)	(2)	(3)	(4)
Delvis	-0.844*** (0.213)	-0.718*** (0.207)	-0.648*** (0.198)	-0.428*** (0.201)
Helt	-0.294 (0.228)	-0.262 (0.223)	-0.198 (0.225)	0.134 (0.231)
	Kvinnor			
Känslan av samhörighet med bakgrundskulturen (ref: Endast lite/inte alls):	(1)	(2)	(3)	(4)
Delvis	-1.421*** (0.192)	-1.508*** (0.200)	-1.578*** (0.209)	-1.130*** (0.199)
Helt	-0.831*** (0.289)	-0.989*** (0.267)	-1.027*** (0.242)	-0.129 (0.232)
Kontroll för:				
Demografiska egenskaper och utbildning	Nej	Ja	Ja	Ja
Arbetsmarknadsstatus (1992-1995), språkkunskaper, förväntningar	Nej	Nej	Ja	Ja
Användandet av modersmål, deltagande i etniska aktiviteter	Nej	Nej	Nej	Ja

Robusta standardfel i parentes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Arbetsmarknadsstatus (1992-1995) inkluderar kontroll för sysselsättning 1992-1994, arbetsmarknadsstatus 1995 (sysselsatt, i arbetsmarknadsprogram, arbetslös, utanför arbetskraften) samt månadslön 1995. Språkkunskaper är en kontroll för självuppfattade språkkunskaper i svenska. Förväntningar är en kontroll för hur individen bedömer sin möjlighet att få ett stadigvarande arbete på den ordinarie arbetsmarknaden inom 4-5 år. Modersmål är en kontroll för hur ofta individen använder sitt hemspråk. Etniska aktiviteter är en kontroll för om individen deltar i aktiviteter där modersmålet talas. Skattningar baseras på ordered logit modeller.

Tabell A3: Sannolikheten att tillhöra respektive kulturell identitet

Beroende variabeln: kulturell identitetskategori (se not)

	Män			
	(1) Assimilerad	(2) Integrerad	(3) Separerad	(4) Marginaliserad
Utrikes född	-0.010 (0.036)	0.028 (0.039)	-0.000 (0.016)	-0.018 (0.015)
Nationell bakgrund (ref: Finland):				
Övriga Norden	-0.062 (0.064)	0.023 (0.067)	0.029 (0.026)	0.010 (0.017)
Västeuropa	-0.129* (0.070)	0.017 (0.074)	0.084*** (0.032)	0.028 (0.035)
Östeuropa	-0.069 (0.063)	-0.006 (0.063)	0.020* (0.012)	0.055** (0.027)
Afrika	-0.212*** (0.071)	0.087 (0.084)	0.043 (0.039)	0.082* (0.048)
Asien	-0.173*** (0.054)	0.004 (0.057)	0.105*** (0.023)	0.065*** (0.018)
Sydamerika	-0.122** (0.061)	0.028 (0.064)	0.052** (0.026)	0.043* (0.023)
Gift/sambo	0.015 (0.041)	-0.028 (0.043)	0.022 (0.014)	-0.008 (0.015)
Barn	-0.031 (0.062)	0.023 (0.060)	-0.008 (0.017)	0.016 (0.027)
Storstad	0.025 (0.050)	-0.089* (0.048)	0.030** (0.013)	0.034* (0.018)
Gymnasial utb.	-0.029 (0.047)	0.057 (0.048)	-0.020 (0.015)	-0.009 (0.023)
Universitet	-0.064 (0.040)	0.102** (0.043)	-0.000 (0.014)	-0.038*** (0.014)

	Kvinnor			
	(1) Assimilerad	(2) Integrerad	(3) Separerad	(4) Marginaliserad
Utrikes född	-0.005 (0.038)	0.009 (0.039)	0.002 (0.014)	-0.005 (0.006)
Nationell bakgrund (ref: Finland):				
Övriga Norden	-0.056 (0.060)	0.061 (0.061)	0.003 (0.016)	-0.008 (0.005)
Västeuropa	-0.081 (0.074)	0.074 (0.078)	0.004 (0.013)	0.002 (0.008)
Östeuropa	0.065 (0.061)	-0.101* (0.060)	0.030** (0.014)	0.007 (0.007)
Afrika	-0.195*** (0.056)	-0.034 (0.082)	0.195*** (0.063)	0.034 (0.032)
Asien	-0.055 (0.056)	-0.087 (0.057)	0.103*** (0.024)	0.039*** (0.013)
Sydamerika	-0.043 (0.059)	-0.061 (0.065)	0.077*** (0.030)	0.026 (0.017)
Gift/sambo	-0.019 (0.049)	0.020 (0.048)	0.009 (0.012)	-0.010 (0.008)
Barn	0.001 (0.049)	-0.017 (0.049)	-0.002 (0.013)	0.018* (0.009)
Storstad	-0.058 (0.044)	0.040 (0.045)	0.004 (0.011)	0.014* (0.008)
Gymnasial utb.	-0.083* (0.044)	0.103** (0.045)	-0.005 (0.012)	-0.016* (0.009)
Universitet	-0.030 (0.045)	0.051 (0.045)	-0.014 (0.011)	-0.007 (0.006)

Standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Linjära sannolikhetsmodeller för sannolikheten att tillhöra respektive identitetskategori separat för aggregerad nationell bakgrund och kön. Beroende variabel är en dummyvariabel som indikerar om en individ har kategoriserats som assimilerad (kolumn 1), integrerad (kolumn 2), separerad (kolumn 3) och marginaliserad (kolumn 4).

Tabell A4: Sannolikheten att vara sysselsatt 1995-2002*Beroende variabeln: sysselsättningsstatus*

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):			
Integrerad	-0.031* (0.017)	-0.036* (0.021)	-0.021 (0.025)
Separerad	-0.083*** (0.030)	-0.095** (0.037)	-0.068 (0.047)
Marginaliserad	-0.067 (0.042)	-0.076 (0.049)	-0.036 (0.056)
Kvinna	-0.095*** (0.017)	--	--
Utrikes född	0.018 (0.018)	0.002 (0.022)	0.033 (0.024)
Nationell bakgrund (ref: Finland):			
Övriga Norden	-0.058** (0.027)	-0.079** (0.035)	-0.044 (0.038)
Västeuropa	-0.123** (0.061)	-0.073** (0.030)	-0.176* (0.091)
Östeuropa	-0.060*** (0.022)	-0.095*** (0.028)	-0.033 (0.030)
Afrika	-0.050 (0.034)	-0.079 (0.049)	-0.036 (0.049)
Asien	-0.094*** (0.024)	-0.118*** (0.030)	-0.076** (0.034)
Sydamerika	-0.081*** (0.026)	-0.093*** (0.035)	-0.067* (0.037)
Gift/sambo	0.019 (0.021)	0.012 (0.018)	0.007 (0.033)
Barn	0.015 (0.018)	0.099*** (0.021)	-0.045** (0.022)
Storstad	0.021 (0.017)	0.009 (0.020)	0.027 (0.026)
Utbildning (ref: grundskola)			
Gymnasium	0.098*** (0.022)	0.098*** (0.029)	0.106*** (0.026)
Kort eftergymnasial utbildning	0.076** (0.036)	0.097*** (0.036)	0.052 (0.056)
Universitet	0.245*** (0.038)	0.250*** (0.045)	0.250*** (0.051)
Syss. 1992	0.033 (0.023)	0.044 (0.027)	0.023 (0.031)
Syss. 1993	0.077*** (0.026)	0.077*** (0.028)	0.085** (0.039)
Syss. 1994	0.048* (0.026)	0.032 (0.028)	0.068* (0.038)
Arbetsmarknadsstatus 1995 (ref: sysselsatt):			
Syss. (frånvarande)	-0.039 (0.042)	-0.094 (0.064)	0.006 (0.051)
Arbetsmarknadsåtgärd	-0.080 (0.053)	-0.124*** (0.044)	-0.020 (0.100)
Arbetslös	-0.170*** (0.034)	-0.180*** (0.038)	-0.159*** (0.047)
Utanför arbetsmarknaden	-0.135*** (0.035)	-0.150*** (0.035)	-0.102** (0.046)
Inkomst 1995	0.000*** (0.000)	0.000** (0.000)	0.000** (0.000)
Årsdummissar	Ja	Ja	Ja
Antal obs.	24043	12029	12014
Robusta standardfel i parantes			
* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%			

Not: Linjära sannolikhetsmodeller. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

Tabell A5: Sannolikheten att vara sysselsatt 1995-2002, fyra modeller*Beroende variabel: sysselsättningsstatus*

	Samtliga			
	(1)	(2)	(3)	(4)
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):				
Integrerad	-0.030 (0.022)	-0.016 (0.019)	-0.031* (0.017)	-0.032* (0.017)
Separerad	-0.143*** (0.033)	-0.092*** (0.033)	-0.083*** (0.030)	-0.064** (0.030)
Marginaliserad	-0.109** (0.055)	-0.089* (0.053)	-0.067 (0.042)	-0.052 (0.041)
	Män			
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):				
Integrerad	-0.043 (0.028)	-0.026 (0.025)	-0.036* (0.021)	-0.038* (0.019)
Separerad	-0.156*** (0.045)	-0.099** (0.044)	-0.095** (0.037)	-0.079** (0.037)
Marginaliserad	-0.143** (0.071)	-0.097 (0.069)	-0.076 (0.049)	-0.077 (0.049)
	Kvinnor			
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):				
Integrerad	-0.011 (0.030)	-0.000 (0.027)	-0.021 (0.025)	-0.025 (0.025)
Separerad	-0.133*** (0.045)	-0.096* (0.050)	-0.068 (0.047)	-0.050 (0.049)
Marginaliserad	-0.089 (0.068)	-0.063 (0.071)	-0.036 (0.056)	-0.009 (0.054)
Kontroll för:				
Årsdummissar	Ja	Ja	Ja	Ja
Demografiska egenskaper och utbildning	Nej	Ja	Ja	Ja
Arbetsmarknadsstatus (1992-1995) inklusive månadslön 1995	Nej	Nej	Ja	Ja
Språkkunskaper i svenska och förväntningar om framtida syss.	Nej	Nej	Nej	Ja

Robusta standardfel i parentes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: Linjära sannolikhetsmodeller. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

Tabell A6: Sannolikheten att vara sysselsatt 1995-2002 (ej studenter)*Beroende variabeln: sysselsättningsstatus*

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):			
Integrerad	-0.024 (0.018)	-0.026 (0.022)	-0.017 (0.025)
Separerad	-0.083*** (0.031)	-0.094** (0.038)	-0.067 (0.049)
Marginaliserad	-0.066 (0.043)	-0.077 (0.051)	-0.026 (0.058)
Antal obs.	21603	10946	10657

Robusta standardfel i parentes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Linjära sannolikhetsmodeller som också kontrollerar för demografiska egenskaper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus (1992-1994), arbetsmarknadsstatus (1995), inkomst 1995 och gemensamma tids effekter. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

Tabell A7: Inkomstskattningar 1995-2002*Beroende variabel: log av arbetsinkomst*

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):			
Integrerad	-0.058 (0.042)	-0.093** (0.045)	-0.002 (0.060)
Separerad	-0.104 (0.076)	-0.138 (0.097)	-0.040 (0.110)
Marginaliserad	-0.200* (0.103)	-0.219* (0.126)	-0.086 (0.135)
Kvinna	-0.261*** (0.038)	--	--
Utrikes född	-0.008 (0.037)	0.037 (0.053)	-0.047 (0.048)
Nationell bakgrund (ref: Finland):			
Övriga Norden	-0.118** (0.060)	-0.216** (0.087)	-0.045 (0.081)
Västeuropa	-0.125* (0.069)	-0.300*** (0.074)	0.024 (0.102)
Östeuropa	-0.129** (0.053)	-0.273*** (0.069)	0.024 (0.063)
Afrika	-0.187** (0.087)	-0.430*** (0.128)	0.021 (0.117)
Asien	-0.250*** (0.062)	-0.427*** (0.071)	-0.076 (0.098)
Sydamerika	-0.260*** (0.061)	-0.429*** (0.091)	-0.068 (0.078)
Gift/sambo	0.026 (0.040)	-0.017 (0.056)	0.046 (0.051)
Barn	0.055 (0.036)	0.251*** (0.056)	-0.067 (0.046)
Storstad	0.073* (0.039)	0.058 (0.048)	0.067 (0.050)
Utbildning (ref: grundskola)			
Gymnasium	0.184*** (0.048)	0.198*** (0.062)	0.144** (0.057)
Kort eftergymnasial utbildning	0.045 (0.073)	0.085 (0.094)	0.010 (0.097)
Universitet	0.676*** (0.071)	0.771*** (0.087)	0.611*** (0.094)
Syss. 1992	0.046 (0.044)	0.064 (0.054)	0.037 (0.057)
Syss. 1993	0.134*** (0.044)	0.119** (0.055)	0.177*** (0.058)
Syss. 1994	0.154*** (0.046)	0.094 (0.059)	0.227*** (0.058)
Arbetsmarknadsstatus 1995 (ref: sysselsatt):			
Syss. (frånvarande)	-0.219*** (0.081)	-0.265* (0.140)	-0.163* (0.086)
Arbetsmarknadsåtgärd	-0.065 (0.140)	-0.219* (0.113)	0.133 (0.259)
Arbetslös	-0.235*** (0.078)	-0.209** (0.095)	-0.325*** (0.102)
Utanför arbetsmarknaden	-0.178*** (0.068)	-0.225** (0.089)	-0.140* (0.079)
Inkomst 1995	0.000*** (0.000)	0.000*** (0.000)	0.000** (0.000)
Årsdummissar	Ja	Ja	Ja
Antal obs.	20155	10060	10095

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

Not: OLS-modell. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.

Tabell A8: Inkomstskattningar 1995-2002 separat för aggregerad nationell bakgrund och kön*Beroende variabel: log av arbetsinkomst*

Kulturell identitet (ref: Assimilerad):	Nordisk	Män	
		Europeisk	Utomeuropeisk
Integrerad	-0.144** (0.059)	-0.092 (0.090)	-0.041 (0.093)
Separerad	-0.097 (0.193)	-0.491*** (0.185)	0.075 (0.134)
Marginaliserad	-0.122 (0.145)	-0.075 (0.191)	-0.395* (0.204)
Kulturell identitet (ref: Assimilerad):	Nordisk	Kvinnor	
		Europeisk	Utomeuropeisk
Integrerad	0.015 (0.064)	-0.045 (0.074)	0.002 (0.207)
Separerad	-0.334 (0.447)	-0.080 (0.203)	0.052 (0.201)
Marginaliserad	-0.143 (0.153)	-0.877** (0.380)	0.126 (0.230)

Robusta standardfel i parantes

* signifikant 10%; ** signifikant 5%; *** signifikant 1%

OLS-skattningar som också kontrollerar för demografiska egenskaper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus (1992-1994), arbetsmarknadsstatus (1995) och gemensamma tids effekter. Standardfelen är korrigerade för okänd form av heteroskedasticitet samt seriekorrelation över tid.